T. Blinstrubas
7243 S. Albany Ave.
Chicago, Ill. 60629

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

USPS 157-580

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXXIII Birželis – June 23, 1988 Nr.24

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Kas vertas paminklo?

Birželio trėmimus prisimenant

Vytautas Meškauskas

"P.S. Honorarą skiriu paminklo Stalinizmo aukoms statybai."

Taip baigia savo labai jautrų straipsnį Lenino premijos laureatas Justinas Marcinkevičius š.m. gegužės 28 dienos LITERATŪROJE IR MENE. Jame jis teigia nedaug žinojęs apie 1941 m. trėmimus, kas gali būti tiesa. Juk gimė 1930 m. ir tada dar buvo vaikas, o vėliau -

"Buvo tekę kalbėtis su vienu kitu, grįžusiu iš 'ten': tylūs, palaužti, matyt, nepasitikintys žmonės. Paklausti atsakinėja nenoriai, trumpai. Girdėjau pasakojant, kad buvo stiprių, sveikų, darbščių Lietuvos valstiečių, kurie pakenčiamai įsikūrė ir Sibire - bent jau nemirė badu."

Plačiau akis Marcinkevičiui atidarė tik 1987 metais tūla Grinkevičiūtė – 1970 metais reabilituota, o dabar jau mirusi, – atnešusi rašytojui savo atsiminimus. Iki to laiko Marcinkevičius tikėjęs Lietuvos TSR istorijos tvirtinimu, kad tada *'kenksmingi profašistiniai elementai buvo represuoti, ištremti iš Lietuvos'.*

Panašią giesmę dar dabar bando traukti TIESOJE Vanda Kašauskienė – *'partijos istorijos instituto prie LKP CK direktorė, istorijos mokslų daktarė, profesorė'.* Ji autoritetingai teigia, kad birželio 14-17 dienomis, remiantis saugumo organų direktyva į tolimuosius Tarybų Sąjungos rajonus buvo ištremta 12,562 respublikos gyventojai (7,439 šeimos). Tuo pačiu metu už antitarybinę veiklą buvo areštuoti ir nuteisti 3,649 asmenys. Tarp ištremtųjų buvo buržuazinių organizacijų dalyvių, buvusios buržuazinės kariuomenės karininkų, buvusių dvarininkų ir fabrikantų, taip pat valstiečių, mokytojų, gydytojų, kultūros veikėjų ir kitų socialinių sluoksnių žmonių. Priešingai Marcinkevičiui, ji duoda suprasti, kad tikslas ... buvo geras. Trėmimais ir areštais norėta užbėgti už akių Lietuvos aktyvistų fronto ruošiamam sukilimui karo tarp Vokietijos ir TSTS pradžioje! Vėliau tačiau ji pasiduoda įsiviešpatavusiai madai:

"Taigi, jeigu areštus dar galima suprasti ir paaiškinti kaip neišvengiamą priemonę su klasiniu priešu, tai masinis žmonių vežimas buvo neteisėtas ir niekuo negali būti pateisinamas."

Tarp kitko jos duoti skaičiai nėra tikslūs. Po sovietų pabėgimo atsikūrusio Lietuvos Raudonojo Kryžiaus duomenimis, tomis dienomis iš Lietuvos buvo išsiųsta 19 ešalonų su 871 vagonais, į kuriuos buvo sugrūsti 30,425 žmonės. Pridedant priverstus pasitraukti karius, tremtinių buvo mažiausiai 34,000.

Kašauskienės straipsnis pasirodė gegužės 21 d. TIESOJE, kada, kaip jau rašėme percito Nr. Apžvalgoje, Vilniuje įvyko viešas - ir gali sakyti oficialus - stalinizmo aukų paminėjimas.

Įdomu, kad tarp aukų buvo paminėtas saugumo generolas Aleksandras Guzevičius, nors buvo tik iškratyta jo vasarvietė ir jis pats iš saugumo atleistas. Kaip ta Stalino 'auka' kruopščiai ėjo savo pareigas, aprašė Juozas Keliuotis. Jo išvada: Guzevičius buvo sadistas ir idiotas. Likimo ironija nori, kad dabar jis, o ne jo tiesioginė auka, būtų laikomas nukentėjęs nuo Stalino.

Pav., tame pačiame Lir M numeryje, kartu su Marcinkevičiaus straipsniu, pasirodė ir Adolfo Sprindžio rašinys. Jame teigiama, kad Guzevičius vėliau *"atsiskleidė, pasirodė, kad po išviršiniu, rūstoku luobu plakė jautri, nuoširdi, dėmesinga kitiems širdis"*!

Tai perskaitęs Keliuotis – kurį Guzevičius įsakė laikyti tris paras kameroje, neleidžiant nei atsisėsti, nei atsigulti, nei užmigti – tikrai apsiverstų savo grabe. Taip Guzevičius norėjo Keliuotį įtikinti, kad jis vadovauja pogrindžiui. Žinoma, galimas daiktas, kad pašalintas iš vietos generolas Guzevičius atbudo, kaip tas tardytojas A. Škėmos "Pabudime", tačiau ir tuo atveju pagerbimo pirmenybė turėtų priklausyti aukoms, o ne atsivertusiems budeliams.

Vilniaus 'oficialus' stalinizmo aukų minėjimas turi ir daugiau neaiškumų. Pav. jame apie savo tėvą Augustiną kalbėjo 'liaudies' artistas Jonas Gricius. Jis paminėjo, kad tėvas išvežimo metu dirbo TIESOS redakcijoje, nutylėdamas jo ilgametę darbuotę tautininkų sąjungoje ir jų spaudoje. Bolševikams atėjus jis bandė 'prisitaikyti' prie naujos padėties, kaip ir dešimtys tūkstančių kitų.

(Nukelta į 2 psl.)

Lietuvių sporto olimpiada Kaune 1938 metais. V. Augustino nuotr.

50 metų nuo Pirmosios Tautinės Olimpiados Kaune

Bronius Keturakis

Tautos gyvenimo raidoje susiklosto daugelis svarbių įvykių, kurie lemia jos gyvastingumą. Kai lietuvių tauta pasiekė valstybingumo laipsnį ir pati sprendė, kūrė, taisė ir tobulino būtiniausias atsistatymo priemones, kurias lydėjo sumanus ir našus darbas, kasmet aiškiai bylodamas apie įvairių sričių kilimą, atėjo eilė ir sporto veiklos gerinimui, įjungiant geriau sutvarkytą varžybinį pradą, kaip pažangumo akstiną ir lietuviško solidarumo nuolatinį klestėjimą. 1918-1938-tis Nepriklausomo gyvenimo nutarta atšvęsti ir atžymėti I-ja Tautine Olimpiada. Savo esmine paskirtimi olimpiada turėjo išryškinti tautinės jungties stipresnius saitus, nes mūsų tautos dalis gyveno kituose pasaulio kraštuose, tuo pat išbandyti ir sportinį pajėgumą jaunatviškų polėkių suburtame kely — Tautinėje Olimpadoje.

Tautinės vienybės sąjūdis apėmė visus kraštus kur tik lietuviai gyveno, bet sportuojančio jaunimo gretos buvo labai retos Pietų Amerikos kraštuose, nes išeiviu įsikūrimas, inteligentas, kraštų santvarka ir pažiūros į sportinius užmojus, buvo daug skirtingesnė negu JAV krašte ar Lietuvoje.

Amerikos lietuviai pirmu kartu (1935 m.) arčiau pažino Tėvų žemę Pasaulinio Lietuvių Kongreso metu, kur gausioje programoje buvo ir keletas sporto varžybų, bet Tautinė Olimpia-

(Nukelta į 4 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Kas darosi P. Korėjoje? - Prezidento Mitterrand apsirikimas. - Naikinami Stalino 'čistkos' sprendimai.

Artinantis pasaulinei olimpijadai, iš P. Korėjos matome vis daugiau ir daugiau vaizdų studentų muštynių su saugumo pajėgom. Kodėl? Juk atrodo, kad visas kraštas turėtų džiaugtis tuo įvykiu, kuris jį išpopuliarintų ir atneštų nemažai pajamų. Be to, Korėjoje dabar valdo demokratinė vyriausybė, kurią pakeisti galima per rinkimus, be prievartos.

Atsakymą į ankstyvesnius klausimus dar daugiau komplikuoja faktas, kad pastarosios demonstracijos jau įgijo aiškiai priešamerikietišką prieskonį, t.y. prieš kraštą, kuris daug padėjo ekonomiškai, ir dar dabar laiko per 40,000 karių jo apgynimui nuo agresingo šiaurės kaimyno.

Tai vestų prie įtarimo, kad čia turima reikalo su komunistų kurstymu. Antra vertus, jei tai jų propaganda, ji atrodo krenta į palankia dirvą. Kartu reikia atsiminti, kad abu didieji Šiaurės Korėjos kaimynai – Sovietija ir Kinija – sakosi norinčios olimpijados pasisekimo, o jų neklausyti Šiaurės Korėja negali. Todėl, ieškant dabartinių riaušių priežasčių, reikia grįžti prie II pasaulinio karo pabaigos.

Tada, kai Japonijos kapituliacija jau buvo tik laiko klausimas, JAV ir D. Britanija bijojo, kad sovietų kariuomenė, kuri pagaliau puolė japonus Mandžurijoje, užims ir jų koloniją Korėją. Dėl to 1945 m. rugpiūčio 10 d. Valstybės D-tas nutarė pasiūlyti sovietams pasidalinti Korėją pagal 38 paralelę: Šiaurę sovietams, Pietus amerikiečiam s.

To iki šiol korėjiečiai negali dovanoti amerikiečiams. Be to, kairiai nusiteikę korėjiečiai prikiša JAV, kad jos palaikiusios diktatorines dešiniųjų vyriausybes ir treniravo policiją. Visa tai JAV padariusios ne dėl korėjiečių, bet dėl savo interesų Korėjoje, kuriems ginti - per vadinamą Korėjos karą - jie paaukavo net 33,000 savo karių gyvybių.

Po eilės diktatūrų, šiuo metu P. Korėją valdo demokratiškai išrinktas prezidentas Roh Tae Woo, bet neturįs savo partijos daugumos parlamente (P. Korėjos konstitucija panaši į JAV). Kaip matome iš lentelės, kitoms trim didesnėms partijoms – kurios, panašiai kaip JAV, nėra ideologinės, nors jų visų pavadinimuose linksniuojamas žodis 'demokratija – vadovauja žmonės, kurių pavardės prasideda su Kim.

Results of April assembly election	Number of seats	Share of vote
Democratic Justice party **Roh Tae Woo**	125	34%
Party for Peace and Democracy **Kim Dae Jung**	70	19%
Reunification Democratic party **Kim Young Sam**	59	24%
New Democratic Republican party **Kim Jong Pil**	35	15%
Others	10	8%
Total	**299**	**100%**

Pirmasis tų Kim'ų – Dae Jung, pamaldus katalikas, yra daugiau už kitus nukentėjęs nuo karinių režimų. Asmeniškai jis neturi nieko prieš amerikiečius, tačiau 'suprantąs' priešamerikoniškas nuotaikas.

Antrasis Kim – Youg Sam, yra apsukrus, bet ne gilus politikas. Jis mažiau baido kariškius ir praturtėjusią Korėjos viutinę klasę, kaip pirmasis.

Trečiasis Kim – Jong Pil, yra buvęs ministeris pirmininkas. Jis nukentėjo nuo generolo Hwan režimo ir, nors jo partija maža, kartu su prezidento partija gali sudaryti daugumą parlamente.

Pats prezidentas Roh yra laikomas nuosaikiu politiku ir asmeniškai labai populiariu. Jis, kaip ir visi trys Kim'ai, norėtų savo krašte turėti sėkmingą olimpiadą ir tam tikslui nebijo ieškoti kompromisų.

Paskutinėmis žiniomis, valdžia nutarė leisti 13,000 studentų nužygiuoti iki demarkacijos linijos su Š. Korėja ir ten suruošti demonstraciją už abiejų Korėjų susivienijimą.

ooo

Laimėjęs gegužės 8 d. prezidento rinkimus su 54% visų balsų, Prancūzijos prezidentas Mitterrand, paskutinius pora metų prezidentavęs su dešiniųjų dauguma parlamente, jį palcido ir paskelbė naujus rinkimus. Jis tikėjosi daugumos savo socialistų partijai, paskutiniu laiku smarkiai pasukusiai į centrą.

Birželio 12 d. rinkimai tačiau jo apskaičiavimų nepateisino. Tiesa, socialistai lieka didžiausia frakcija parlamente su 276 atstovais, tačiau ji neturės daugumos 577 atstovų tarpe. Kad gauti daugumą, ji turėtų sudaryti koaliciją su komunistais, kurie, kaip atsimename, anksčiau turėdavo 25%-30% visų atstovų, bet dabar gavo tik 3.4% visų balsų, pravesdami 27 atstovus - Prancūzijoje vis dar yra apylinkių, kurios tradiciniai balsuoja už komunistus.

Eiti su komunistais į koaliciją sudėsinėję socialistai nenori, nes jie laimėjo kaip tik dėl to, kad pakrypo į centrą. Dešinieji ir neo-gaullistai viso labo turės 271 atstovą, tačiau jie nėra vieningi. Kai kurios jų grupės galėtų už tam tikras politines nuolaidas susitarti su socialistais dėl jų vyriausybės palaikymo, jei ne dalyvavimo joje.

Jei ankstyvesnė kombinacija, kuri leido kairiųjų prezidentui valdyti kraštą su dešiniųjų ministeriu pirmininku, buvo vadinama 'cohabitation' (sugyvenimu be vestuvių), birželio 12 d. rinkimai parodė, kad nuosaikesniais virtę rinkikai gali sutikti ir su sekančia kombinacija, kuri jau vadinama 'cohabitation II'

ooo

Sovietų Aukščiausias Teismas anuliavo mirties bausmės sprendimus, kuriais 1936 m. buvo nuteisti artimiausi Lenino bendradarbiai Lev B. Kamenev ir Grigori Y. Zinoviev. Po Lenino mirties jie kurį laika bendravo su Stalinu ir jam padėjo nugalėti Trockio opoziciją.

Taip pat panaikintas ir sprendimas, kuriuo metais vėliau buvo sušaudytas Juri Piatakov, buvęs Sovietijos Banko valdytojas. Toje pačioje byloje žinomas sovietų propagandistas Karl Radek buvo nuteistas 10 metų stovyklos, kur netrukus pasimirė.

KAS VERTAS PAMINKLO?

(Atkelta iš 1 psl.)

Žinia, žurnalistams blogiau – ką jie parašė gali būti panaudota prieš juos vėliau. Gricius tačiau skiriasi nuo kitų stalinizmo aukų ir tuo, kad jo likimu susirūpino tokie pat 'prisitaikėliai' prie naujos padėties – Justas Paleckis, Antanas Venclova ir Petras Cvirka. Jie, per nuo seno 'tikrą' komunistą A. Sniečkų, išlaisvino Gricių šeimą, kuri pagal tarybinę enciklopediją buvo savanoriškai išvykusi į Altajaus kraštą. Savo dienoraštyje Paleckis daug kartų Gricių pamini kaip gerą darbininką. Savo "Pergalės Saliute",166 psl., Paleckis taip užrašė:

"Beje, furorą sukėlęs A. Griciaus pasirodymas Kaune (po karo / vm). *Jį tiesiog apčiupinėjo, vis netikėdami, kad tai jis, nes buvo įvairių kalbų paplitę. Didelį įspūdį teatre padariusi A. Griciaus kalba, kurioje jis karštai ragino imtis darbo, laiku pradėti sezoną."*

Galima patikėti, kad anksčiau žinoję Gricių kaunečiai negalėjo atsistebėti jo metamorfoza, ir norėjo pačiupinėti! Žinoma, ir Gricius buvo Stalino auka, bet turbūt taip pat mažai charakteringa, kaip ir Guzevičius. Įsivaizduoju, kaip Stalino laikais skųstusi pats Paleckis, jei tik būtų išgyvenęs iki perestroikos.

Laimei, kad prasidėjusi veidmainiavimo orgija tuo dar nepasibaigs. Žinomas rusų ekonominis žurnalistas Vasili Seliunin NOVY MIR mėnraštyje jau rašo, kad Stalinas faktinai ėjo paties Lenino ir jo 'Čekos' viršininko FeliksoDzeržinskio nubrėžtu keliu. Teroras pradėtas vartoti prieš revoliucijos priešus, teroru buvo kovojama prieš opoziciją kompartijoje, juo buvo siekiama spręsti ir ūkines problemas. Jam pritaria ir istorikas Nikolai Povov, rašydamas balandžio mėn. SOVIETSKAJA KULTŪRA žurnale, ir latvis Otto R. Latsis ZNAMIA žurnale, ragindami nustatyti stalinizmo priežastis ir jomis pagrįsti reformos reikalą. Žinoma, jie visi duoda suprasti, kad Leninas būtų apsižiūrėjęs, jei būtų ilgiau pagyvenęs. Gal būt, bet kaip tik jis leido siausti Dzeržinskiui, kuris teigė, jog Sovietijai reikalinga koncentracijos stovyklų sistema, kad sutvarkyti –

"nesilaikančius darbo disciplinos, parazitus ir žmones, kuriuos mes įtariam kontrarevoliucine veikla, bet neturime pakankamai įrodymų nubausti per teismus, ir kuriuos kiekvienas teismas, net ir pats griežčiausias, kone visados išteisintų"!

Ar reikalingas dar geresnis kacetų pateisinimas" Dėl visa to, Marcinkevičiaus pavyzdžiu, savo honorarą skiriu paminklui ne *stalinizmo*, bet *komunizmo* aukom.

Skaitykit ir platinkit
D I R V Ą

■ Iš kitos pusės

Bolševikai nori įrodyti, kad Lietuva savanoriškai būtų priėmusi jų santvarką 1918 m., jei ne pikta, užsienio remiama, tautos mažuma. Istorijos mokslų kandidatas Antanas Augus rašo gegužės 17 d. KOMJAUNIMO TIESOJE:

> "Buržuazinės Lietuvos armijos generolas Povilas Plechavičius visų užmirštas baigė gyvenimą Chicagoje. Jeigu yra pragaras, tai P. Plechavičiaus vėlė niekur neužsukdama nusidangino tiesiog tenai. Daug sunkių nuodėmių turėjo juodos atminties velionis. 1919 m. P. P. buvo Sedos komendantas. Masiškai žudė žmones . . ."
>
> "Plechavičiaus sąžinę slėgė ir 27 metų žymaus lietuvių revoliucionieriaus, vieno pirmųjų lietuvių bolševikų, proletarinio rašytojo Vlado Rekašiaus nužudymas."

Pagal Plechavičiaus pareiškimą, Rekašius, tuo laiku turėjęs Adolfo Gerliacho pasą, buvo areštuotas kaip įtariamas komunistų organizacijos narys, mėgino pabėgti ir buvo kovo 13 d. nušautas.

Augaus teigimu V. Rekašius jau prieš karą buvo komunistas. 1916 m. juos organizavo Estijoje, dalyvavo mūšiuose dėl Spalio revoliucijos pergalės Maskvoje. 1918 m. Lietuvos laikinosios revoliucinės vyriausybės paskirtas Kupiškio apskrities politiniu komisaru, kur jam vadovaujant buvo nuversta buržuazijos valdžia, o vėliau, komunistų partijai perėjus į pogrindį, buvo jos pasiųstas į Žemaitiją.

Iš kitos pusės į tą istorijos detalę žiūrint kyla klausimas, kas būtų, jei Plechavičius Rekašiaus nebūtų suėmęs? Baigęs Orenburgo kavalerijos mokyklą 1914 m. ir kare gavęs 29 žaizdas, Plechavičius matė kaip bolševikai žudė karininkus. Nieko geresnio jis negalėjo tikėtis iš Rekašiaus peršamos valdžios. Tuo laiku vyko partizaninės kovos, jokios tvarkos nebuvo ir kiekvienas darė kaip jam atrodė geriausia. Be to, kiekvienas karas pareikalauja daug ir nereikalingų aukų. Užtenka tik prisiminti sovietų generolo Baltušio-Žemaičio ir jo politinio vadovo plk. Maciejausko vadovavimą 'lietuvių' divizijai paskutinio karo metu. 1943. II. 24 jie pasiuntė į mirtį tūkstančius savo karių, juos kovai visai neparuošę ir neapginklavę. Tiek žmonių nebuvo žuvę per visas 1918-1919 m. kovas Lietuvoje, kaip ten per vieną dieną. Kodėl nepaskelbti, ar tie 'vadai', neskaitant pašalinimo, buvo nubausti ar tik po mirties su Plechavičium susitiko pragare?

Augus pasiėmė neįmanoma uždavinį — įrodyti, kad Lietuvai būtų geriau, jei laimėtų to Rekašiaus pusė. Nepaisant didžiulių karo sunaikinimų, **palyginant su taip turtinga Rusija,** nepriklausomoje Lietuvoje viešpatavo gerbūvis. Kokia tautybė sudarė daugumą Lietuvos kompartijoje? Pagaliau koks likimas laukė Rekašiaus, jei jis nebūtų tada žuvęs? Šiandien jis tikrai būtų komunistų pagerbtas — kaip . . . stalinizmo auka. **(vm)**

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA

P. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)

POSTMASTER: Send address changes to DIRVA, 6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year $20.00. Single copy 50 cents.

Prenumerata metams $20.00, pusei metų $12.00 • Atskiro numerio kaina 50 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

ALT S-gos Seimo nutarimai

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seimas, įvykęs 1988 m. gegužės mėn. 21-22 d. d. Daytona Beach, Floridoje, išklausęs visus pranešimus ir diskusijas, priėmė šiuos nutarimus:

Seimas dėkoja JAV prezidentui Ronald Reaganui už seimo sveikinimą ir linki jam nepavargti kovoje dėl tautų laisvės;

Seimas sveikina kenčiančią lietuvių tautą, bandančią išlaikyti savo gyvastingumą ir prižada jai visais būdais padėti;

Seimas sveikina visas lietuviškas organizacijas dirbančias vieningą Lietuvos laisvinimo darbą.

Seimas sveikina tautinės spaudos redaktorius, bendradarbius ir pasižada remti **Dirvą** ir **Naująją Viltį;**

Seimas sveikina naujuosius Sąjungos garbės narius Lietuvos gen. konsulą Anicetą Simutį ir Lietuvių Enciklopedijos leidėją Juozą Kapočių ir linki jiems ilgiausių metų;

Seimas dėkoja visiems prisidėjusiems prie šio seimo pasisekimo, Sąjungos valdybai ir jos pirm. dr. L. Kriaučeliūnui, seimo rengimo komitetui ir jo pirmininkui V. Abraičiui ir visiems Daytono skyriaus nariams talkininkavusiems rengimo darbuose;

Seimas dėkoja simpoziumo "Lietuvos laisvės byla Sovietų S-gos naujų įvykių slinktyje" prelegentams dr. Kaziui Bobeliui, Antanui Mažeikai ir Vytautui Volertui bei moderatoriui inž. J. Jurkūnui.

Išklausęs jų pasisakymus ir kitų dalyvių nuomones, taria:

a) besikeičiančioje politinėje situacijoje bendradarbiavimo su kraštu klausimu turėtų būti laikomasi White Plains 1974 metų nutarimų,

b) o dar daugely iškylančių ir iškilsiančių bendravime su kraštu situacijų būtų laikomasi kovingumo dvasios, nepažeidžiant valstybingumo principo, siekiant Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės.

Seimas, išklausęs Lietuvių Tautinės Kultūros Fondo komisijos paruoštą projektą, taria:

a) pritarti patiektam Lietuvių Tautinės Kultūros Fondo nuostatų projektui,

b) ragina visus Tautinės Sąjungos narius ir Sąjungai pritariančius remti tą fondą savo įnašais ir darbu,

c) įpareigoja Sąjungos valdybą sutvarkyti visas iškylančias problemas su to fondo formalia registracija sutariant kartu su Korp! Neo-Lithuania ir Vilties Draugija.

Seimas drįsta priminti Lietuviškos išeivijos vadovams, kad mokyklų programose būtų daugiau visuomeninio mokslo pamokų. Tas geriau paruoštų ateities visuomeninkų skaičių.

Nutarimų projektus paruošė komisija: Dr. P. Švarcas, A. Misiūnas, Ign. Vilėniškis, Br. Mikliuvienė ir inž. J. Jurkūnas.

Amerikos Lietuvių Tarybos išleistas žemėlapis, kuriame pažymėtos komunistų įsteigtos darbo stovyklos ir kalėjimai, pagal Avraham Shifrin šaltinius. Norintieji gauti žemėlapį kreipiasi į ALT įstaigą 2606 W. 63rd St., Chicago, Il 60629.

LB didieji renginiai Kanadoje

Dr. Antanas Butkus

Nuo birželio 24 iki liepos 3 dienos Kanadoje vyks didieji Lietuvių Bendruomenės renginiai: VIII laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventė, Kultūros kongresas ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas.

Šokių šventė

Iš šono stebint nekyla abejonė, kad pats didžiausias renginys, Tautinių šokių šventė, pavyks gerai. Po tradicinio pasitampymo su šokių institutu (tokie pasitampymai iš Instituto pusės lydėjo Septintąją šventę Clevelande ir dar kai kurias kitas) buvo padaryta chirurginė operacija ir to pasekoje šventės rengimas vyksta sklandžiai — stiprus šventės rengimo komitetas ir geri bei prityrę meniniai vadovai. Iš širdies jiems linkime sėkmės! Jiems tikrai pasiseks, nes jau palyginamai maža Clevelando lietuvių kolonija parodė, kad ir be lietuvių sostinės didelės pagalbos galima ne tik surengti sėkmingą šokių šventę, bet dar ir rekordinį "kraitį" palikti Aštuntajai šventei. (Tikime, kad to "kraičio" didžiąją dalį rengėjai jau gavo iš JAV LB). Šalia to, bene didžiausią Šokių šventės pasisekimo laidą teikia jaunimo didelis noras tose šventėse aktyviai dalyvauti. To, deja, negalime pasakyti apie kitus renginius, kurie vyks Kanadoje.

Kultūros kongresas

Apie Ketvirtąjį kultūros kongresą plačiau kalbėti sunku, o to Kongreso pirmininkei suteikti daugiau informacijų, jos pačios žodžiais tariant, "užimtų per daug laiko" (Draugas, gegužės 28 d.).

Pirmieji trys kongresai buvo rengiami kas 5-6 metai. Ketvirtasis įvyks net po 21 metų pertraukos. Mat po gana audringo Trečiojo kongreso buvo ilgai diskutuota ir abejota — rengti ketvirtą, ar ne. Atrodo, kad dar ir šiandien tas klausimas tebevargina rengėjus, nes Juozo Stempužio pokalbyje su Kongreso rengimo komiteto pirmininke Milda Lenkauskiene, Kongreso rengimo reikalingumas prabėgomis užkliuvo.

Nepaslaptis, kad išeivijos lietuvių kultūrinis gyvenimas siaurėja: vyresnieji kultūrininkai nors pamažu, bet nebesustabdomai pasitraukia, o jų gretas papildyti nebėra tiek stiprių pajėgų. Šalia to pav. grožinė literatūra merdi gal ne tiek dėl rašytojų, kiek dėl skaitytojų stokos ir dėl dabartinių kartų didelio abejingumo grožinės literatūros knygai.

Kultūros kongrese be abejo kils idėjų, gal net stiprių ir naujoviškų (mūsų suvažiavimuose tos idėjos paprastai iškyla ir būna net nutarimais apvainikuotos). Iš patirties žinome ir užtai mums didelį rūpestį kelia kiek tos idėjos bus gyvenimiškos ir įgyvendintos. Juoba, kad prieškongresiniu metu aktualiųjų kultūros klausimų nagrinėjimas lietuvių spaudoje veik neegzistuoja. Be išankstinio tų klausimų gero apsvarstymo jeigu jie ir iškils tai bus lyg tas Deus ex machina senoviniam graikų teatre iškils, pasirodys ir vėl pranyks... Ak, kaip būtų malonu šiuo klausimu būti klaidingu pranašu!

Pramatyta Kongreso meninė programa mus didžiai stebina. Tik ne dėl to, kad joje dalyvaus chorai. Ne! Mums visai neaišku, kokiais motyvais buvo aplenktas Čiurlionio ansamblis ir vietoje jo pasirinktas to paties miesto mažas parapijos choras. To iš Kultūros kongreso rengėjų, įskaitant ir jo pirmininkę, netikėjome.

PLB Seimas

Kaip Šokių šventė, taip ir PLB seimas mūsuose jau yra tradicija, tad ir čia didelių staigmenų nelauktina. Pirmieji seimai buvo rengiami kas penkeri metai, o pastarasis įvyks greičiau. Tai bus greičiausiai ne dėl to, kad dabartiniam PLB pirmininkui nusibodo valdyti, bet dėl noro jo rengimą suderinti su šokių švenčių kalendoriumi. Apie PLB seimą oficialių žinių dar skysčiau už Kultūros kongresą. Esame tikri kad jų yra, tik kad visos įdomesnės žinios, pokalbiai ir derybos vyksta mažuose ir uždaruose rateliuose. Tuose ratelių pokalbiuose, spėjame, dominuoja vienintelis klausimas — ką rinkti, o ko jokių budu nerinkti į PLB pirmininko postą. Gal tas ir natūralu, nes politikieriui labai svarbu valdžią išlaikyti jei ne savo paties rankose, tai bent ją iš šono efektyviai diriguoti.

Šių metų JAV demokratų prezidentiniam kandidatui M. Dukakiui pavyko per daug nepasiduoti pašaliniam spaudimui. O visdėlto jį dar tebevargina buvęs varžovas ir jo didelis būrys rėmėjų. Mus ne tiek jaudina ką išrinks naujuoju pirmininku ir kur bus PLB būstinė, kiek labai rūpi, kad naujasis pirmininkas sėkmingai išvengtų "sostinės lizdo" labai jau nebendruomeniškos įtakos. Gi tą tvirtiname ne iš mandrumo, bet iš liūdnos praėjusio PLB seimo Chicagoje patirties, kuomet bendromis jėgomis prispaudėme dabartinį PLB pirmininką susitarti su VLIKo pirmininku ir pasižadėti bendra darbiauti. Praktika deja parodė, kad meilės per prievartą neįbruksi. Pirmininkas vietoj susitarimo pats VLIKo pirmininkui parašė, kad ateinančią VLIKo valdybą ir pirmininką (jam paklusnų) galės išrinkti PLB seimas.

PLB seimas jau čia pat, o bendruomeniniais klausimais lietuvių spaudoje veik nė žodžio. Tarytum visi klausimai ir visos problemos sprendžiamos dabartinės valdybos be priekaištų ir kad Lietuvių bendruomenė laisvam pasaulyje bujote bujoja. Deja mums neatrodo, kad taip yra. Vien tik savoj apylinkėje pasidairius matyti, kad daug ko labai trūksta. Pav. paskutinieji JAV LB Tarybos rinkimai neparodė jokio platesnio susidomėjimo. Rinkimai praėjo taip tyliai, kad dažnas ir net nežinojo, kad rinkimai vyksta. Kiti jeigu ir žinojo, tai nerado reikalo pabalsuoti skųsdamiesi, kad "neturi už ką balsuoti". To pasekoje rinkėjų skaičius, lyginant su 1984 metų rinkimais, žymiai sumažėjo, o Ohio apygarda pastatė sumažėjimo rekordą. Ne paslaptis, kad LB JAV-se niekados neturėjo daugiau 10,000 rinkėjų. Gi šiais metais tas skaičius sumažėjo veik 40%. Tai aliarmą keliantis merdėjimas ir nuostabu, kad to skaudus faktas spaudoj nediskutuojamas ir neieškoma išeities.

TAUTINĖ OLIMPIADA...

(Atkelta iš 1 psl.)

da pažadino viso kraštų kolonijas. Pasiruošimams vykdyti buvo suorganizuoti specialūs komitetai. JAV krašte, teisėjo Jono Zurio iniciatyva įsteigta Amerikos Lietuvių Atletinė Sąjunga, kuri surinko stiprų 27-nių sportininkų būrį atstovauti JAV lietuvius.

Tai buvo nelengvas darbas sutraukti geriausias pajėgas iš tolimų vietovių, parūpinti kelionės išlaidas ir gražią aprangą. Sveikos tautinės minties sumani propaganda rado tinkamą atgarsį ir paramą.

Prie mūsų Kūno Kultūros Rūmų 1936 m. sudarytas specialus komitetas, į kurį įėjo visų olimpiadoje numatytų sporto sąjungų atstovai, įskaitant ir Kaune esančias valstybės ir visuomeninių sambūrių vadovaujančius žmones, sėkmingai, kantriai ir kiek tuometiniai sugebėjimai leido, paruošė Olimpados Statutą, išdėstė varžybinę programą, atidarymo ir uždarymo iškilmes. I-jai Tautinei Olimpiadai globoti pakviestas respublikos prezidentas Antanas Smetona.

Žygis į Vytauto Didžiojo muziejaus sodelį

Po tvarkingos repeticijos valstybiniame stadione, kurį dažnai lankant neatrodė toks gražus ir didingas, šį kartą jį užtvindė veik judriausias lietuvių tautos ir jos išeivijos sportinis jaunimas, kurio apranga, nors tik išorinis tvarkingumo požymis, darni gretų eisena, sujudina Kauno gyventojus.

Tą iškilmingą momentą, kada buvo uždegta olimpinė ugnis prie Nežinomo Kareivio aukuro, aprašyti sunku, jį reikia išgyventi, nes sieloje toks džiaugsmas, pakilimas virš kasdieninių darbų ir rūpesčių į Tautos visuotiną pasididžiavimą.

Kūno kultūra turi eiti greta dvasios kultūros

Respublikos prezidento Antano Smetonos kalba, pasakyta atidarant Pirmąją Lietuvos tautinę Olimpiadą liepos 17 dieną.

"Man yra labai malonu pasveikinti pirmos lietuvių tautinės olimpiados rengėjus, jos dalyvius ir svečius bei viešnias.

Bet kas pirmiena, tai dažniausiai esti naujiena. Taigi, kas yra olimpiada ir kokia jos prasmė.

Kam šiek tiek pažįstama senovės Ellada, tas atsimena iš istorijos, kad kas ketveri metai būdavo ruošiama Olimpijos polyje, o mūsiškiai tariant, gal būt, Olimpijos pilyje, didi graikų šventė, skirta kūno ir dvasios kultūros reikalams. Jos dalyviai diską mėtė, ietis blaškydavo, jodavo, važiuodavo, o stipruoliai imdavosi ir visokių kūno mankštų darydavo. Poetai ir mokslininkai skaitydavo savo raštus.

Netrūko ten nei dainos su muzika, nei šokių, nei teatro vaidinimų. Kas savo žaismu, menu ir vinklumu kitus pranešdavo, kas laimėdavo lenktynes, tas būdavo visaip atžymimas.

Graikams olimpiada buvo didelis dalykas. Paplitę plačiai buvo Agajos ir Viduržemio jūros pakrantes, įsikūrę ten savo kolonijas, jie buvo suskydę į aibes didžių ir labai mažų valstybių, dažnai pykos, riejos, ir vieni su kitais kariavo. Olimpijos šventė buvo betgi ta tvirta jungė, kuri laikė ir saugojo jų tautos vienybę.

Tautos paveldėjusios graikų kultūros lobį, dvidešimtajame amžiuje irgi įsimanė, sekdamos jų gražiuoju pavyzdžiu, kelti kas keleri metai savo olimpijados šventes. Turint nemaža savo tautiečių pasklidusius per visas žemės rutulio dalis, pravartu palaikyti kultūrinio bandravimo ryšius. Tie tautiečiai yra susiradę naują tėvynę. Jai būdami ištikimi, negali tačiau pamiršti savo pirmosios tėvynės, davusioms jiems ar jų tėvams gyvybę.

Šit ir lietuviai, minėdami savo krašto nepriklausomybės dvidešimties metų sukaktį, suruošė savo olimpiados šventę, pakvietė jon ir savo tautiečius.

Džiaugiasi Lietuva, jų sulaukusi iš artimų ir tolimų kraštų, džiaugiasi mūsų jaunimas, pasiruošęs su jais sportuoti ir žaisti. Jie mums ne tik svečiai, bet ir artimi giminės, su kuriais norime laikyti glaudesnius ryšius. Mes labai geistume, kad jiems būtų miela viešėt savo pirmoje tėvynėje, kad, joje praleidę daug malonių dienų, niekuomet jos nepamirštų.

Žaisti, sportuoti ne tik maloni pramoga, bet ir naudinga kūno ir dvasios mankšta.

Su ta nuomone šiandien, rodos, visi sutinkame. Juk kūno kultūroje pirmauja dvasios pradai. Dailiai ir vinkliai judant, reikalingas ritmas ir išlavintas estetikos jausmac. Taip esant, žaismas paartėja menui. Dargi imtynėse, kur viršų ima raumenų galia, judėsiai turi būti dailūs. To reikalaudavo graikai iš atletų stipruolių. Gal niekur tiek nereikalinga drausmė, ištvermė, susivaldymas ir tvirta valia bei nuosaikumas, kaip sporte ir žaisme. O padorumas, dargi riteriškumas visų pirma. Imtynėse bei lenktynėse nėra priešų, o yra tik šalys, geros valios ribose laikomos.

Šia prasme nėra nei nugalėtojų nei nugalėtųjų, o tik fair play — kaip sako anglai. Taip suprantamas ir daromas žaismas ir sportas turi aukštos auklėjamos reikšmės ir malonus visiems, kurie jį žiūri, kurie jį akyliai ir atsidėję seka. Kurie laimi tiems neverta per daug didžiuotis, o kurie pralaimi — per daug nuliūsti. Tai žino sportininkai ir dėl to nugalėtieji gėrisi nugalėtojais, juos gerbia ir mokosi iš jų.

Sportas šiandien visuotiniškas, tariant, visuose kraštuose toks pats, visoms tautoms prieinamas, visų jų mokamas ir daromas. Kas kita tautiniai šokiai. Jie kiekvienam kraštui beveik ypatingi, jais pasireiškia daugiau, nei sportu, tautų įdomios ir gražios savybės, jie lygiai nuteikia visus žiūrėtojus, neskirstydami jų nei už nei prieš vieną katrą — šalį.

Mūsų olimpiadoje matysime savo rinktinį jaunimą žaidžiant, sportuojant ir šokant. Aistringus ir pasirodymas, pirmą kartą, itin rūpestingai, plačiu mastu paruoštas turi mus geriausiai nuteikti. Ši tautinė olimpiada pirma, po jos reikia laukti kitų. Bet kūno kultūra turi eiti greta dvasios kultūros, viena kitų papildydamos. Taigi, tikėkimės, kad būsimoms mūsų olimpiadoms nebetrūks ir tautinio meno šakų. Daina ir muzika, poezija ir plastika turi ypatingai daug meninės galios, dėl to nemažiau kaip sportas ir auklėjamosios reikšmės jaunimui.

Atidarydamas šią olimpiadą, jos dalyviams linkiu geriausios kloties!" taip baigė savo kalbą prezidentas Antanas Smetona.

Anuometinė Nepriklausomos Lietuvos tautinė vyriausybė visam sportiniam tautos sąjūdžiui grindė tvirtus pamatus, nes suprato fiziško auklėjimo ir lavinimo vaidmenį visame priauglio mokyme ir ugdyme.

Černobylio nelaimės reikėjo tikėtis

Balandžio 27 d. nusižudė Sov. Sąjungos ypač talentingas atominės energijos specialistas 51 m. amžiaus akademikas Valerijus Legasovas. 1986 m. jis buvo paskirtas į specialistų komisiją, kuri turėjo išsiaiškinti Černobylio nelaimės priežastis.

Kaip komisijos narys, jis, tikrindamas ir žiūrėdamas, kaip kas daroma po sprogimo, užrašė savo įspūdžius ir iš visa ko pasidarė išvadas. Tuos jo užrašus gegužės 20 d. išsispausdino "Pravda". Viską čia pakartoti gal užimtų šiek tiek perdaug vietos. Tai pasitenkinsime tik šitokiomis išvadomis:

"Savo kalboje liepos 14 d. susirinkime Nikalojus Ryžkovas sakė, jog jam atrodo, kad Černobylio nelaimė nebuvo atsitiktinė. Atominė energija neišvengiamai vedė į tokį įvykį. Tų žodžių taiklumas padarė man įspūdį, nors aš pats nepajėgiau išreikšti tokio požiūro.

Aišku, aš pradėjau detaliau studijuoti tą problemą ir kalbėti apie reikalą statyti saugesnius atominius reaktorius, VTGR ar skysto natrio (sodium) reaktorius. Dėl to susilaukiau ypač audringo nepasitenkinimo. Buvo sakoma, kad aš esu neišmanėlis ir kišuosi į tokius reikalus, apie kuriuos nieko neišmanau, ir kad neįmanoma palyginti vienos rūšies reaktoriaus su kita rūšimi. Padėtis buvo ypač sudėtinga. Lėtai vyko darbas, statant naujo tipo reaktorius ir gerinant senuosius, bet būdingiausia, kad nesistengta rimtai žiūrėti į tą reikalą ir pagal mokslinę analizę aptarti, kas galėtų atsitikti, ir pagrindinai patikrinti, kur gali būti bėdos šaltinis, ir pasirūpinti priemonėmis bėdoms tvarkyti.

Pabuvęs Černobylyje, priėjau vienintelės išvados. Černobylio nelaimė buvo aiškiausia išraiška ir pati viršūnė visa ko, kas tik yra bloga mūsų krašto ekonomijos tvarkyme ir kas yra buvę daug dešimtmečių.

Žinoma, kaltė dėl įvykio Černobylyje nėra abstrakti sąvoka. Yra tikrai kaltų asmenų. Dabar mes žinome, kad bloga buvo reaktoriaus operacijų apsaugos sistema ir kad mokslininkai žinojo tai ir buvo davę pasiūlymų, kaip pašalinti tuos trūkumus.

Tačiau konstruktoriai, vengdami pridėtinio darbo, neskubėjo pasinaudoti būtinais sistemos pakeitimais, kad saugiau būtų. Žiūrėkite, kas per tuos metus atsitiko Černobylyje: buvo daromi bandymai, neapdairiai ir neteisingai vykdoma programa, prieš bandymus darant, neapgalvota apie visokias galimybes... Visiškas paneigimas konstruktorių nuomonės, ir mokslininkų vadovybė būdavo priversta tiesiog kovoti, kad būtų naudojamasi visais techniškais nurodymais. Nekreipta dėmesio, ar instrumentai yra tinkami ir ar taisant prisilaikoma nustatytos apsaugos. Vienas stoties direktorių stačiokiškai pasakė: "Kuo jūs rūpinatės? Atominis reaktorius yra kaip virdulys ir žymiai paprastesnis už šiluminę elektros jėgainę. Mes turime patyrusį personalą, ir niekas čia niekada neatsitinka".

Kai pažiūri į įvykių grandinę, kodėl vienas dalykas vyksta tam tikru būdu, o kitas visai kitokiu ir t.t., gali matyti, kad negali kaltės mesti prie kurio nors vieno asmens kojų ir sakyti, jog jie atsakingi kaip nusikaltamų įvykių pradininkai, nes aišku, kad klaidos buvo daromos su kiekviena operacija, kai norėta baigti bandymą, nes savo ėjimą jie laikė teisingu; to bandymo planas buvo prastos rūšies, jam trūko apgalvotų detalių ir kad jį patvirtintų specialistai, kurie už tai atsakingi. Turiu užrašytą telefoninį operatorių pasikalbėjimą tą naktį prieš nelaimę. Man kraujas šąla, kai skaitau jį. Vienas operatorius skambina kitam ir klausia: "Vadove pasakyta, ką reikia daryti, bet ten daug išbraukta, tai ką man daryti?" Tas antrasis kitame linijos gale minutę pagalvoja ir tada atsako: "Daryk, kas išbrautoj vietoj pasakyta". Ne vien tuos operatorius turėtume kaltinti... Pats tas faktas, kad stoties personalas Černobilyje nebuvo pajėgus tvarkytis vienas, be profesionalų pagalbos, rodo, kad profesionalų ryšiai su stotim buvo netikę.

Grįžtant vėl prie Černobylio įvykių, atrodytų, kad net tomis baisiomis dienomis mūsų nuotaikos buvo paradoksaliai pakilios. Tai neturi nieko bendra su tuo, kad į tragiškų įvykių pabaigą mes buvome ten. Tragedija vyko kažkur fone. Pakili nuotaika greičiau reiškėsi tuo būdu, kaip žmonės dirbo, tuoj pat atsiliepdami į mūsų reikalavimus, ir tuo, kaip buvo atmetami įvairūs inžineriniai sprendimai ir kaip mes visų pirma pagalvojome virš sunaikinto reaktoriaus pastatyti kupolą..."

PHYSICAL THERAPIST

INTERVIEW & RELOCATION EXPENSES REIMBURSUED.

Responsible for planning & developing P.T. Program in a newly opened 98 bed skilled/sub acute facility affiliated with a nearby Rehab Hospital. We are located close to Harrisburg (Pa. State Capital) which offers many cultural, recreational & educational opportunities. Excellent salary & benefits. Call collect (717) 697-7706 or send resume to: Christina Papacostas, Adm. Renova Center for Special Services 4950 Wilson Lane Mechanicsburg, Pa. 17055

MATTRESS BUILDERS BOX SPRING UPHOLSTERERS

Steady job. Must be experienced. Call 313-896-5300, as for Mr. Roberts. (24-26)

REGISTRY OR CERTIFICATION ELIGIBLE RESPIRATORY THERAPIST — Needed for 38 bed hospital with 31 bed long term care unit. Salary range $16,000 to $22,000. Competitive benefits. Contact Tom Hicks, Helen Newberry Joy Hospital, 502 West Harrie Street, Newberry, Michigan 49868 or 906-293-5181. (24-30)

KŪRYBA IR MOKSLAS

Pirosmanis Texase...

Amerikiečių ovacijos lietuviams

Vitalis Žukauskas

Jei kas prieš metus būtų pasakęs, kad New Yorke ar Chicagoje, o ypač Texase, bus galima pamatyti profesionalinį teatrą iš okupuotos Lietuvos vaidinantį lietuvių kalba - ne tik suabejotum to žmogaus fantazija, bet ir jo proto stoviu.

Bet, štai 1988 metų gegužės 3 - birželio 2 dienomis gastroliavo Amerikoje Lietuvos Valstybinio Jaunimo Teatro kolektyvas iš Vilniaus su dviem veikalais – A. Čechovo "Dėdė Vania" ir V. Korastylievo "Pirosmani, Pirosmani" bei trimis specialiomis programomis

Gegužės 18 d. – Alley Theater, Houston, Texas – teko matyti "Pirosmani, Pirosmani" premjerinį Amerikoje spektaklį.

Pirosmani veikalo sukirpimas, kaip programoje įrašyta, yra dviejų veiksmų monologas, kuriame dalyvauja devyni aktoriai.

Jau vien tai sugestijonuoja naujoviškumą ir eiliniam žiūrovui toks "monologas" gali būti ne visai supratamas ar priimtinas.

Veikale vaizduojama paskutinioji nežinomo gruzinų dailininko Nikalojaus Pirasmanashvili diena šiame pasaulyje. Čia matomi du pasauliai - realusis, tikrasis nebylio draugystėje ir fantastinis - vizijų, halicinacijų, sapnų.

Ir čia dramaturgas S. Šaltenis tą viską sulieja į vieną visumą, o režisierius E. Nekrošius tą mozaiką aktorių pagelba perduoda žiūrovams.

Šis veikalas skirtinas į neoimpresionistinės dramaturgijos kategoriją, ar net į surrealistinę – arba galime vadinti kolažiniu, haliucinaciniu ar atsiminimų veikalu. Jame – Pirosmanio gyvenimo epizodai, jo sukurtų fantazijoj paveikslų individai, kurie jam prieš mirtį pasirodo, ar net keršija (žvejys). Veikale nėra aiškaus veiksmo tęstinumo. Yra veiksmas, bet jo negali apčiuopti. Tai naujosios dramaturgijos bruožas, suteikiantis ir aktoriams, ir režisieriams daugiau galimybių savo talentą parodyti. Čia ir sublizga aktoriškoji atlikimo technika, kur aktoriai traukia veikalo konfliktą, kurio tikrumoje nėra. Bet veikalas gyvas – jame ir ašarų, ir juoko – ir mielai žiūrimas.

Tokiems veikalams reikalingi ypatingi aktoriai – turintieji turtingus vidinius pojūčius, jausmus, kuriais remdamiesi jie kuria vaidmenis.

Yra žinoma, kad teatras yra toji meno šaka, kurioje galima sukurti atmosferą ir kurioje bendrauja gyvi žmonės. Ir tas bendravimas vyks ta psichologiniu būdu, lyg ir, sakyčiau, kažkokiu spinduliavimu sukuriant tą atmosferinę aplinką, kuri egzistuoja gyvenime. Toje aplinkoje aktorius kurdamas vaidmenį, vaizduojamo personažo vidinį gyvenimą, perduoda tą savo dvasios aktoriška energija, atkurdamas scenoje realų, žiūrovams suprantamą, scenoje vykstantį gyvenimą.

Šiame spektaklyje aktoriai bendrauja ne tik veiksmu ar žodžiu, bet kažkokiais fluidais - vienas į kitą lyg kažkokius spindulius leidžia ir taip sukuriama scenoje gyvų žmonių atmosfera, kuri permetama per rampą į žiūrovų salę. Ir tai vyksta nuolatos - nesvarbu kas ateina į sceną.

Geram spektakliui, be režisieriaus, reikia ir aktorių, kurie režisieriaus sumanymus įvykdytų, juos perduotų žiūrovams, juos jaudintų, įtikintų tuo sceniniu gyvenimu. Reikia, kad žiūrovas pajustų tą nematomą sąlytį tarp scenos ir žiūrovų salės. Šio ryšio kūrėjas yra režisierius. Negali būti vien tik aktorių teatras, ar režisieriaus teatras. Turi būti tų dviejų junginys – darnus kontaktas, kad gautume rezultatą spektaklio, po kurio pasakytume - ten buvo kažkas! Tai labai sudėtingas režisieriaus ir aktorių bendravimo kūrybos procesas, kurių išdavas matome spektaklyje. Pirosmani spektaklyje jaučiama toji bendravimo atmosfera, ypač Niko ir nebylio scenose.

Pirosmanyje galima būtų įžiūrėti ir aikštės teatro įtakos, kur viskas leidžiama, kur daug kas galima, kur netikėtumai pasireiškia. Bet jame yra naturalizmo (nosinės skalbimas, kojų plovimas), absurdiškumo (kėdžių scena), realizmo (gėrimo scena), simbolizmo (bažnytėlė, raudona juosta vaizduojanti kraują), melodramatinio elemento, kasdieniškumo ir net komiškumo. Spektaklyje tas viskas jungiasi ir, lyg kokioje paveikslų galerijoje, pamatome to nežinomojo dailininko darbus. Jie visi skirtingi. Ir savo stiliumi, ir kompozicija, ir net spalvomis (kur žvejys, ryškiais raudonais marškiniais, sapnuojančiam dailininkui keršija, kam jį nutapė tokiais).

Scena iš Vilniaus jaunimo teatro pastatymo Pirosmani, Pirosmani ...

Spektaklis pradedamas pantomima. Pirosmanio nebylys brolis - Sargas (Vidas Petkevičius) apžiūrinėja krautuvės, kurioje jiedu gyvena, vargingą aplinką. Ir taip žiūrovas įjungiamas, paruošiamas tolimesniam vyksmui tokioje atmosferoje.

Pirmasis Niko Pirosmani (Vladas Bagdonas) "pristatymas" publikai giliai simbolinis. Įeina pasiramsčiuodmas paveikslu, lyg rementu. Juk dailininko gyvenimas, kūrybinis gyvenimas – paveikslai, kuriuose jis save išsako, jais remia savąjį gyvenimą. Ir jo atsineštasis paveikslas nebaigtas – reiškia dar kūryba nebaigta, dar bus daugiau.

Ir nuo čia prasideda tasai fantastinis, vizijų, nedasakymų ir simbolizmų kūrinys – spektaklis, kur žiūrovas priverstas ne tik matyti scenos vyksmą, bet ir galvoti, suprasti ko režisierius nedasakė, ką aktoriai savo subtilia vaidyba, savo vidiniu stoviu kalba.

Vido Petkevičiaus - Sargo vaidmuo taip įspūdingai ir pagaunančiai perduodamas be žodžių, su tokiu vidinės tiesos prisotinimu tame vaidmenyje, kad kelia nuostabą tokiu aktoriškos technikos apvaldymu. Rodos, už jį pasakytum ko jisai žodžiais negali padaryt, bet supranti ką jis nori išreikšti savo improvizaciniu perdavimu, ir kas jo vidaus pasaulyje vyksta. Į jam primestą pavadinimą 'Baidyklė', V. Petkevičius yra įdėjęs visą savosios nelaimingos nebylio buities ir nužmoginimo jausmą. Perduoda taip puikiai, kad verčia žiūrovą atjausti ta nelaimingąjį, labiau jį suprasti. Toji 'baidyklė' turi tiek daug meilės savo mylimam Pirosmaniui, tam nelaimingam dailininkui, apie kurį kalbės visas pasaulis ... šimtai laikraščių rašys ...

Vlado Bagdono vaizduojamas Pirosmani yra menininko-žmogaus kažkoks abstraktus paveikslas. Jame yra kančios – ilgesio (laukimas išsvajotos moters), bet jisai nenusileidžia iš to širdies skausmo į sentimentalumą, ar pagriaudenimą žiūrovo. Jo kančia vyriška, paslėpta viduje – vidinė kančia, neišsiduodanti. Pirosmanis pasilieka neišspręsta mįslė – tai jame girdėt laimės niuansai, tai vėl nelaimingas šios žemės keleivis. Nesuprastas ir neįvertintas menininkas - žmogus, turintis tik ištikimą draugą, sargą, brolį. Bet ir tasai yra nebylys!

B. Bagdonas apdovanotas gražia balsine medžiaga, kaip kokiu įvairiatoniu muzikiniu instrumentu. Jo balsas turi šilumos, lyg aksominis, patraukia žiūrovo-klausytojo dėmesį savo melodingumu.

Rimgaudas Karvelis – Žvejys – epizodinėje rolėje, savo plastikine išraiška, beveik šokiu užpildė visą sceną ir pilnai įtikino žiūrovą, kad tik kerštо vedinas atvyko pas Porsmani.

Pirosmani išgertuvių draugas Grigolis (Antanas Šurna). puikiai suprasdamas dailininką, padeda jam užsimiršti prie čėrkos, pagelbsti atsikratyti net laikraščio iškarpėle, sudegindamas ją, lyg nusakydamas, kad nieks apie tave nerašys ... Tai viską apvaldė savo aktoriška technika.

Trys kapinių piratai – princai (Algirdas Grašys, Juozas Jaruševičius ir Ferdinandas Jakšys) sukūrė naujos kompozicijos paveikslą savo charakteriais, savo skirtinga apranga, bet visumoje vienin gi ir dainoje, ir judesiais, ir savo vaidybine užduotimi. Jie atpalaidavo žiūrovą nuo įtampos, ir komišku elementu vykusiai atgaivintas 'lavonas'.

Tiek balerina iš Pirsmani paveikslų kolekcijos (Ina Kartasova), tiek Juodoji Dama-Mirtis (Irena Kriauzaitė) yra aktorinio meno pažibos.

Spektaklyje buvo ansamblinė vaidyba, aktorių ansamblinis kūrinys, kur visi vaidmenys – ar tai ilgesnis, ar trumpesnis, – yra vientisas kūrinys.

Dailininko Adomo Jacovskio dekoracijos labai daug prisidėjo prie spektaklio pasisekimo savo įdomiu scenovaizdžio sprendimu erdvioje scenoje.

Ar Eimuntas Nekrošius režisuodamas spektaklį naudojasi kokia nors vaidybine sistema, ar kokia nors įtaka? Atsakyti į tai būtų sunku, nes

(Nukelta į 6 psl.)

BOSTONO LIETUVIAI

Petras Viščinis

DĖMESYS MOKYKLAI

Birželio 5 d. Bostono aukštesniosios lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimo aktas ir abiturientų išleistuvės susilaukė plačiosios lietuvių visuomenės dėmesio, s u t r a ukdamos daug lietuvių į šv. Petro lietuvių parapijoso S. Bostone bažnyčią ir salę, kur tos iškilmės vyko.

Mokyklą lankė 57 mokiniai, įskaitant priešmokyklinio amžiaus vaikus. Daugumą mokytojų sudaro jau viduriniosios ar jaunosios kartos atstovai, kai kurie jų anksčiau tą mokyklą baigę. Šiemet mokyklą baigė trys jos auklėtiniai: Kęstutis Banaitis, Gediminas Budreckis ir Algirdas Veitas.

Iškilmes pradėjo ir pravedė mokyklos vedėja Daiva Matulionytė-de Sa Pereira. Kiekvieną abiturientą ji apibūdino atskirai, įteikė jiems baigimo pažymėjimus ir dovanas, o Algirdui Veitui, kaip geriausiai išlaikiusiam egzaminus, dar Algio Makaičio premiją, sudaromą iš procentų, gaunamų už lėšas, jo paliktas tam reikalui.

LB Bostono apylinkės pirmininkas Brutenis Veitas linkėjo abiturientams, kad jie būtų pavyzdingi gediminaičiai, iš kurių Bostono ir apylinkės lietuviai laukia meilės ir širdies lietuviškiems darbams. Klebonas kun. Albertas Kontautas iškėlė mokyklą, kaip veiksnį, kuris perduoda mūsų gimtąją kalbą priaugančioms kartoms, moko Lietuvos istorijos, supažindina su mūsų tautine kultūra. Abiturientų vardu Algirdas Veitas dėkojo mokytojams, tėvams ir visuomenei už sudarytas sąlygas jiems baigti tą mokyklą, daug ką išmokti ir pasiruošti lietuviškam darbui.

Iš mokinių atliktos programėlės pažymėtinas vaizdo filmas "Barbora Radvilaitė", susuktas pagal Dainoros Kupčinskaitės parašytą tekstą. Tame filme vaidino Dainora Kupčinskaitė, Andra Senutaitė, Pauliukonis, de Sa Pereira ir Algis Kalvaitis. Filmą susuko mokyklos administratorius Aidas Kupčinskas. Tai jau antras mokyklos filmas. Pirmasis buvo paruoštas Vasario 16-sios minėjimui.

Mokyklą išlaiko tėvų komitetas, kurio vardu Zikienė dėkojo mokyklos vedėjai Daivai Matulionytei-de Sa Pereira ir mokytojams už įdėtą darbą, įteikdama dovanėlę. Mokyklą remia LB ir Lietuvių Fondas. Visiems abiturientams LB Bostono apylinkės pirmininkas Brutenis Veitas įteikė Stasio Santvaro knygą "Rubajatai".

SVEČIAS IŠ BRAZILIJOS

Kun. Petras Urbaitis, salezietis, kuris 20 metų buvo Kinijoje misionieriumi, o dabar jau 11 metų dirba Brazilijoje, pakviestas šv. Jurgio lietuvių parapijos Norwoode klebono kun. Vinco Valkavičiaus, birželio 12 d. šv. Jurgio parapijoje atnašavo šv. Mišias portugališkai ir pasakė ta kalba pamokslą. Bostono apylinkėse kun. Petras Urbaitis praleido porą savaičių, lankydamas lietuviškas parapijas ir savo draugus bei pažįstamus Bostono, Brocktone ir kitur.

STIPENDIJOS

Montellos Lietuvių Tautinis klubas Brocktone kasmet skiria kelias stipendijas HighSchool baigusiems lietuvių kilmės mokiniams, s i e k i a ntiems aukštesnio mokslo. Tos stipendijos duodamos pagal mokyklos baigimo pažymius. Šiemet tokios stipendijos po 200 dol. pripažintos šiems mišrių šeimų nariams, baigusiems Brockton High School: Lynne P. Yenush, Mark A. Dobrowsky ir Scott D. Ruveski, o iš Cardinal Spellman High School — Timothy J. McLaughlin. Viso paskirta 800 dolerių.

LAISVĖS VARPO KREIPIMASIS

Vasaros metu lietuvių radijo programos turi didelių finansinių sunkumų. Jie visu aštrumu iškyla pirmoje eilėje prieš tas radijo valandėles, kurios yra ne komercinio ir pramoginio, bet visuomeninio pobūdžio. Bostono ir apylinkės lietuviai kviečiami stipriau įsijungti į Laisvės Varpo išlaikymą savo įnašais. Visa eilė klausytojų savo iniciatyva remia tą programą, skirdami už kiekvieną programą po 1 dolerį, taigi, per kalendorinius metus po 52 dolerius. Bet tokių nedaug. O jų reikia bent 200, kad programa galėtų išsilaikyti.

Jei šis kreipimasis ras reikalingą atgarsį, tai Laisvės Varpo veikla bus sustiprinta. Pagrįstai nurodoma, kad programai bus sunku ar neįmanoma surasti jaunesnius darbuotojus ir eventulius pavaduotojus dabartinės jos vadovybės, jei ji bus dideliuose finansiniuose sunkumuose. Juk dabar jau mažai kas sutinka dirbti nemokamai, o radijo programos išlaidos yra gana didelės, nes komercinės radijo stotys reikalauja aukšto mokesčio už skiriamą laiką. Atrodo, kad lietuvių visuomenė to pilnai dar nesuvokia.

★

Laisvės Varpas — vieninteli lietuvių radijo programa Bostono ir apylinkės l i e t uviams, perduodama sekmadieniais 9-10 val. ryto iš radijo stoties WCAV — FM 98. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402, telefonas (617) 586-7209.

RENGINIAI

• **Laisvės Varpo** rudens koncertas įvyks rugsėjo 25 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos trečio aukšto salėje. Programą atliks sol. Audronė Gaižiūnienė (sopranas) iš Chicagos, sol. Benediktas Povilavičius (bosas) iš Bostono ir pianistas dr. Saulius Cibas iš Bostono. Tai bus 59-tas Laisvės Varpo kultūrinis renginys.

• **Šv. Petro lietuvių parapijos** So. Bostone metinis banketas Lantana restorane Randophe rengiamas 1989 m. balandžio 23 d.

Pirosmanis...

(Atkelta iš 5 psl.)

matytame Pirosmani spektaklyje negalima kokio nors ryškaus bruožo pastebėti. Manau, kad jisai naudojasi savo paties susikurta sistema, kurią naudoja savuosius spektaklius statydamas - jie virsta sceninio meno pasigėrėjimu!

Režisierius Nekrošius labai tiksliai, tiesiog preciziniai jungia mizanscenas, aktorišką bendravimą – ir spektaklis eina laikrodžio mechanizmo tikslumu: viskas spektaklyje tiksi. Spektaklių pastatymais režisierius aiškiai įrodė, kad yra didelio talento menininkas, turi savo teatro filosofinę sampratą ir ją reiškia scenoje.

Tą matė ne tik amerikiečių žiūrovai, bet ir teatriniame mene išprusę kitataučiai, kur Jaunimo teatrui teko gastroliuoti. Pastatymu susižavėjo dramaturgas Arthur Miller ir kiti teatro specai, todėl tą teatrą ir pakvietė gastrolėms Amerikoje.

Amerikiečių spaudos atsiliepimai irgi buvo palankūs o po matyto Houstone spektaklio amerikiečiai žiūrovai šaukė "bravo" ir atsistojimu pagerbė aktorius, keletą kartų plojimais kviesdami scenon. Reta, kad amerikiečiai būtų sukėlę "standing ovations" svetimtaučių spektakliui, kuris buvo atliktas lietuvių kalba.

Jaunimo Teatro kolektyvas yra tikras lietuviškojo teatrinio meno ambasadorius ir jo aktoriai ir režisieriai – pasaulio piliečiai atstovaują lietuvius skirtingų kultūrų ir civilizacijų žiūrovams.

Tenka tik džiaugtis ir didžiuotis Jaunimo Teatro pasisekimu! Ir linkėti dar ilgai tokioje kūrybinėje aukštumoje išlikti.

Vitalis P. Žukauskas

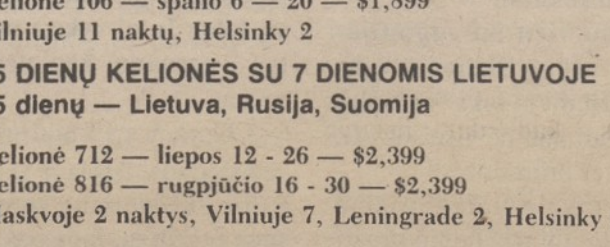

Į Palangą ir į Klaipėdą ekskursijos su pernakvojimu bus galimos kiekvienai grupei, taip pat dienos ekskursijos į Panevėžį ir į Druskininkus.

1988 M KELIONĖS Į LIETUVĄ

21 DIENŲ KELIONĖS SU 15 DIENŲ LIETUVOJE
21 dienų — Lietuva ir Lenkija
Kelionė 755 — liepos 5 - 25 — $2,459
Kelionė 855 — rugpjūčio 9 - 29 — $2,459
Kelionė 955 — rugsėjo 6 - 26 — $2,459
Varšuvoje 1 naktis, Vilniuje — 16, Varšuvoje 2

20 DIENŲ KELIONĖ SU 10 DIENŲ LIETUVOJE
20 dienų — Lietuva, Rusija, Švedija, Suomija
Kelionė 705 — liepos 5 - 24 — $2,769
Kelionė 809 — rugpjūčio 9 - 29 — $2,769
Maskvoj 2 naktys, Vilniuj 10, Leningrade 2, Stokholme 2, nakties kelionė laivu į Helsinki, Helsinky 1

15 DIENŲ KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE
15 dienų — Lietuva, Suomija
Kelionė 106 — spalio 6 — 20 — $1,899
Vilniuje 11 naktų, Helsinky 2

15 DIENŲ KELIONĖS SU 7 DIENOMIS LIETUVOJE
15 dienų — Lietuva, Rusija, Suomija
Kelionė 712 — liepos 12 - 26 — $2,399
Kelionė 816 — rugpjūčio 16 - 30 — $2,399
Maskvoje 2 naktys, Vilniuje 7, Leningrade 2, Helsinky 2

14 DIENŲ KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE
14 dienų — Lietuva, Suomija
Kelionė 103 — lapkričio 3 - 16 — $1,349
Kelionė 128 — gruodžio 28 — sausio 11 — $1,629
Naujų Metų sutikimas, Vilniuje 11 naktų, Helsinky 1

13 DIENŲ KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE
Kelionė 915 — rugsėjo 15 - 27 — $1,969
Vilniuje 11 naktų

10 DIENŲ KELIONĖS SU 7 DIENOMIS LIETUVOJE
Kelionė 999 — rugsėjo 15 - 24 — $1,729
Vilniuje 8 naktys.

Baltic Tour patarnauja sudarant jūsų artimiesiems dokumentus viešnagei pas jus.

Nuperkamos mašinos ir kitos dovanos užsienio valiutos pardotuvėse Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.

Taip pat pradedame naują paslaugą, statant paminklus jūsų mirusiems giminaičiams Lietuvoj.

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS
SUITE 4
77 OAK STREET
NEWTON, MA 02164
617 965 - 8080

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMĄ**

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ —

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerių ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

KAS YRA 'SENIOR CITIZENS'?

(IŠTRAUKA IŠ DISERTACIJOS DAKTARO LAIPSNIUI GAUTI)

Nors šis terminas mums yra jau seniai pažįstamas ir kasdieninėje kalboje dažnai kartojamas, bet juo reiškiamas objektas vis tiek dar nėra pakankamai išlukštentas ir dėl to reikalingas tikslesnės definicijos.

Amerikiečių mokslas "Senior citizens" vadina tuos asmenis, kurie atsimena laikus, kad dar nebuvo "pantyhozių", elektrinių šaldytuvų, FM radijo, picos, 40 valandų darbo savaitės, nustatyto mažiausio atlyginimo už darbo valandą ir liaudis nežinojo, ką reiškia CIA, GE, NATO, UFO, JFK ir kiti panašūs žurnalistinio kodo ženklai. Be to, eiliniai piliečiai savo kalboje neatskyrė turistų nuo teroristų.

Praktiškumo požiūriu, "Senior citizens" yra laikomi deficitine visuomenės našta, nes jų aprūpinimas praryja stambią biudžeto dalį, kurią, kaip sakoma, būtų galima panaudoti AIDS ligos tyrimams, jaunimo seksualinės veiklos patobulinimui ir mokykloms didesniam skaičiui apsivaisinimo apsaugos priemonių užpirkti.

Lietuviai šiuo savo subrendusius ar jau ir perbrendusius tautiečius vadina senlietuviais. Jų yra dvi generacijos. Pirmoji, jau beveik išnykusi, buvo pravardžiuojama "nineteen — fourteen", o dabartinė — "nineteen — fourty nine". Mūsiškių "senion citizens" atpažinimo ženklai yra kiek kitokie, negu amerikiečių.

Svarbiausia, "nineteen — fourteen" senlietuviai susitikę sveikinasi, vienas kitą klausdami: "Kaip tau?" Jie dar atsimena carą Nikalojų II, Kapsuką, dr. Joną Šliūpą ir visą lietuviškąją išeiviją ir carinės Lietuvos atsivežtu žodynu skirsto tik į dvi rūšis: "cicilikus" ir "šventakuprius". Šių mūsų tautiečių pagrindinis politinės ir ideologinės kovos ginklas buvo akmenys ir plytgaliai, kuriais daužė vieni kitiems langus iki laimėjimo ar pralaimėjimo.

"Nineteen – fourty nine" senlietuviai dar gerai atsimena Hitlerį ir Staliną, bet, nors abiejų nekenčia, Staliną keikia daug ilgiau ir stipriau negu Hitlerį. Beveik prieš 40 metų išlipdami iš laivo į Amerikos krantą, kiekvieną sutikusį tautietį jis sveikindavo pačiais švelniausiais lietuvių kalbos žodžiais: "Broli lietuvi", "Širdele", "Rūtele", "Balandėli", "Tremties kankiny" ar "Vargše benami" ir bučiuodavo ligi uždusimo. O dabar, prieš mirtį, tie patys vienas kitą jau vadina šunsnukiais, melagiais, kolaborantais bei išdavikais ir atsisveikina angliškuk e i k smažodžiu, prasidedančiu raide "F". Be to, seniau jie griežtai smerkė visus tuos, kurie keliauja į ok. Lietuvą aplankyti giminių, o šiuo metu jau ir patys net pakartotinai skrenda į ok. tėvynę parsivežti gintaro papuošalų, lino staltiesių, juostų, Kūčioms grybų ir net paragauti tarybinės "šermukšninės" ir "Stalyčnajos" patriotizmui sustiprinti.

Žinoma, toksai palyginamai staigus psichikos lūžis yra priežastis ir stebinančių netikėtumų. Pavyzdžiui, rodos, net šviesus veikėjas ir ideologinis draugas, prie garbės stalo susapnavęs, kad joja į Kryžiaus karą, gali tau be jokios kitos priežasties trenkti į ausį ir pergalei vietoj laurų vainiko užsimauti ant galvos Napoleono tortą.

Beje, šios abi "senior citizen" generacijos dar yra išsaugojusios ir bendrų bruožų. Net ir kai kurie "nineteen — fourty nine" atstovai kartais išdaužo akmenimis savo priešams langus, o jau seniai mirusį prez. Antaną Smetoną dar ir šiandien verčia nuo sosto, kaip kadaise ir anie "nineteen — fourteen"...

EFRAIMO BĖDČIŲ MALDELĖ

(Patariame sukalbėti kiekvieną vakarą, lendant į patalus, ir kiekvieną rytą, sutinkant naują dieną. Ji paimta iš "Tėviškės žiburių", nes tinka visokių ideologijų ir partijų tautiečiams).

"...Tu žinai, Viešpatie, kad senstu. Todėl prašau Tave, Dieve, padaryk, kad netapčiau įkyriu plepiu ir kad susilaikyčiau nuo pareiškimo savo nuomonės visais klausimais, net tais, apie kuriuos aš nieko nenusimanau. Prašau taip pat apsaugoti mane nuo kišimosi į kiekvieno pažįstamo reikalus.

Meldžiu Tave, Viešpatie, kad nekartočiau tiesiog apie reikalą.

Surakink, Viešpatie, mano lūpas, kai prasižiosiu skųstis savo ligom. Kadangi jos didėja su mano amžium, tai ir mano norai skųstis atitinkamai auga.

Išmokyk, Viešpatie, mane pripažinti, kad retkarčiais ir aš galiu klysti. Padaryk, kad aš, turėdamas daug patyrimo ir išminties, nenorėčiau visų mokyti. Tu žinai, Viešpatie, kad aš nenoriu dėl savo įkyrumo netekti visų ligi paskutinio savo draugų."

Tai padėk man, Dieve. Amen."

MUMS RAŠO

Gerbiamieji humoristai ir satyrikai,

Pradžioje noriu Jums pri-

(Nukelta į 8 psl.)

sistatyti, kad žinotumėte, su kuo turite reikalą. Aš esu 86 metų žmogus, pakankamai apmokytas, daug matęs svieto, 45 metus buvau ženotas, kol prieš 10 metų Dievas atėmė mano, amžiną atilsį, Aneliukę. Aš visada skaitau, ką Jūs matote "Pro mėlynus akuliosius" ir ką pamatę sakote. Bet dovanokite, kad ne viskas man patinka, ir jau seniai norėjau Jums parašyti laišką, tik prisibijojau, kad nepradėtumėte ir manęs padlavoti. Dėl to tik perskaitęs "Drauge" rašytojo Vytauto Dyvo pamokymą apie satyrą ir humorą, nutariau ir aš prisidėti prie jo mislinimo.

Tai va, jis tenai Jums visiems primena, kad vienas didelis mokslininkas jau seniai yra parašęs: "Nedora šaipytis iš šventų dalykų. Nuo pašaipos turi būti apsaugomi: religija, valstybės

NEPRALEISTINA PROGA

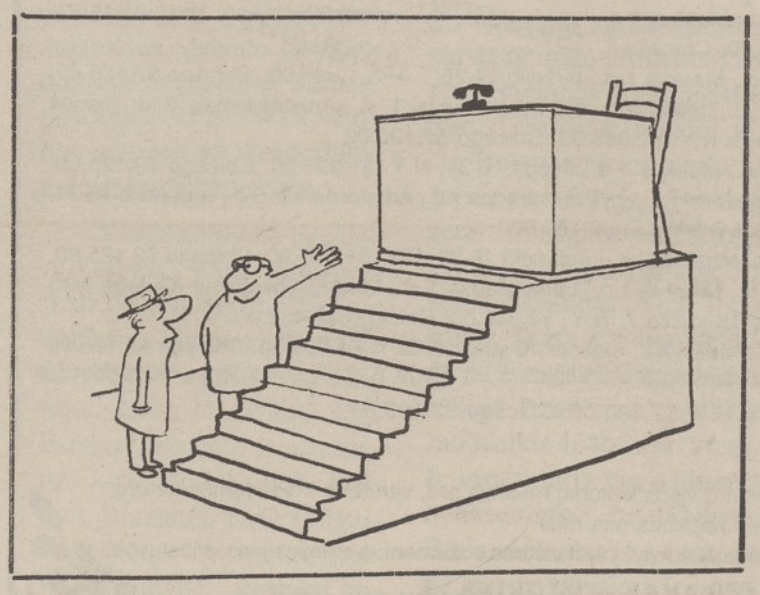

— Pensininke! Ko dar lūkuriuoji? Ar nematei, kad vėl tuščia kovingo pirmininko kėdė? Pirmyn!

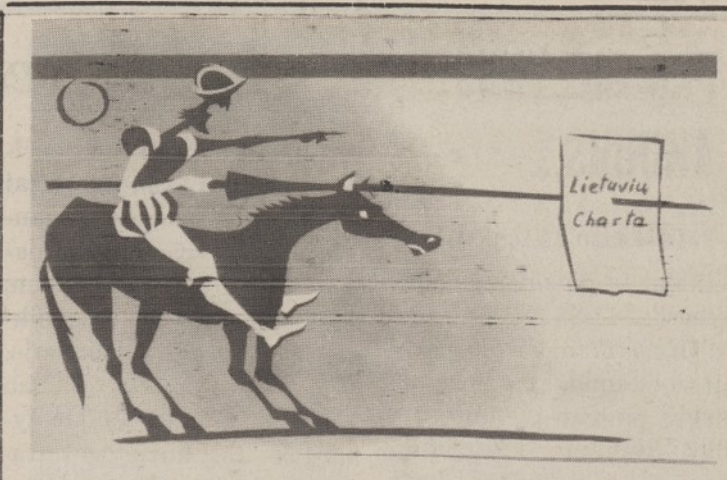

A. G.

ŽYGIO DAINA

Joju dieną, joju naktį
Svečio krašto rojum.
Linksma žygio muilą plakti
Juodbėrėlio kojom.

Taškos purvas nuo kanopų
Į abudu šonu:
Ir ant Chartos balto lopo,
Ir veiklos dirvonų.

Kas į priekį man užbėga —
Tam lazda į sprandą,
Kas iš paskos rodo jėgą —
Tam draugai įkanda.

Ir vis šuoliais, ir vis šuoliais
Į Palaimos kalvą,
Kas lenktynėse parpuolęs —
Šuoliais per jo galvą!..

VADŲ DIALOGAS

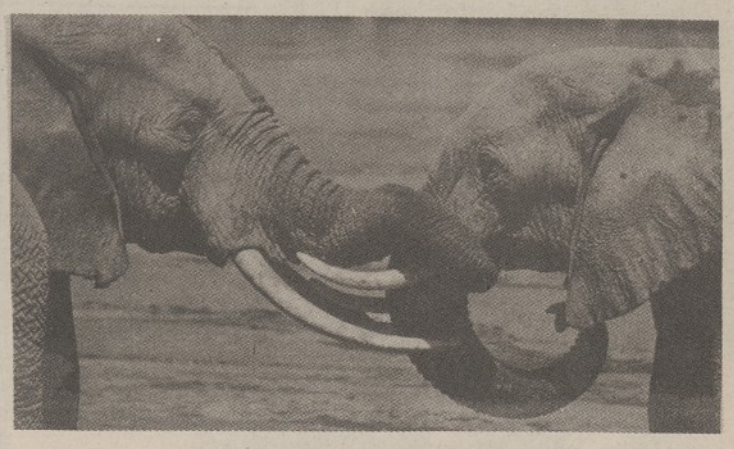

Šis pavyzdys ir mums būdingas
(Ir Vlikui, Altui ir LB),
Kai, šviesiai sąmonei pradingus,
Surėmęs iltimis kalbi
Ir lauki, kurs aštriau įbes
Už tiesą, meilę, brolybes.

PRO MĖLYNUS AKINIUS...

(Atkelta iš 7 psl.)

reikalai ir didžiosios asmenybės".

Na, o mums šventi yra mūsų namai, mūsų užsidirbti pinigai ir mūsų didieji veikėjai, kurie mus veda pirmyn ir žino, kada ir kur reikės pastatyti ant rubežiaus prieš raudonąjį Galijotą. O Jūs vis dėlto iš tų dalykų šaipotės. Už tai Jums ir Jūsų be reikalo minimas Praamžius vieną dieną gali irgi parodyti špygą.

Bet baisiausia, kad Jūs kartais prasižiojate ir apie seksą, kuris jau ir taip čia mus gyvus stumia į pragarą. Štai aš pats gyvenu Floridoje netoli marių kranto, bet dieną negaliu nueiti nei išeimaudyti, nes pliaže doram žmogui nėra kur akių padėti, ir sūriu vandeniu apsiprausiu tik visiškai sutemus. Juk turbūt atsimenate, kad Lietuvoje mūsų moteriškės visada maudėsi tik su ilgais marškiniais ir kuo toliausia nuo vyrų, ogi čia, kartais pasirišę savo dalykus tiktai šniūreliais, visi muistosi drauge, visai nesisarmatydami. Tai kodėl Jūs šitokio grieko nepeikiate?

Ne, ponai, nusiimkite bent kartą savo mėlynus akuliorius ir pažiūrėkite blaiviai į teisybę!

Juozas Kavaliauskas,
Jono sūnus,
labai pasipiktinęs

KĄ ŽADA MŪSŲ "PERESTROIKA" IR "GLASNOSTIS"?

Didžiųjų valstybių politikos raida ženklina, kad bent tuo tarpu vyksta šioks toks tarptautinės įtampos atoslūgis. Pavyzdžiui, Sov. Sąjungoj vadinamosios "glasnost" dienomis mūsų tautiečiai jau atviriau nusikeikia prieš okupantą, JAV prezidentas Reaganas Maskvoje net apsikabino seniau jo vadintos "Blogio imperijos" vadą Gorbačiovą ir pavadino ji savo draugu, o prieš daugelį metų Ženevoje susipykusios jų žmonos Nancy ir Raisa susiglaudė petimis ir viena kitai rodė pirštu į Kremliaus lubose carų laikais nupieštą dangų.

Kadangi šiemet esu dalyvavęs beveik visuose mūsų didžiuosiuose kongresuose, minėjimuose ir jubiliejuose, tai buvo įdomu patyrinėti, ar ir mūsų išeivijos tautinė politika slenka irgi ta pačia taikos kryptimi. Bet, deja, turiu pasakyti, kad mano surinkta statistika nėra džiuginanti.

Pavyzdžiui, viename suvažiavime iš 10 buvusių gerų žilų bičiulių nenorėjo vienas kito nė pažinei 4. Mažesniame susibūrime iš 6 buvusių jaunystės draugų nusigrįžo vienas į kitą nugara 2. Sėdint prie garbės stalo, iš keturių buvusių ir esamų organizacijų pirmininkų nepataisomai susipyko 4, o po iškilmių buvusiame šeimyniniame pobūvyje vienas svetys reikalavo išmesti laukan visus kitus svečius ir kaltino šeimininką, kodėl tokius jo priešus pakvietė.

Vadinasi, mūsų "perestroika" netolimoje ateityje žada ne "glasnostį", o tiktai visų su visais apsiausavimą.

Jurgis Kuodelis

Kada reikia gimti?

Vladas Vijeikis

Galvojau, galvojau ir priėjau išvados, kad per vėlai gimiau. O koks būtų geriausias laikas pasirodyti šiame pasaulyje? Manyčiau, kad patogiausia keturiolikto šimtmečio pabaigoje. Apie 1410 metus būčiau pačiame savo gyvenimo žydėjime. Jūs, kurie bent grabalojatės istorijoje tai susivoksite, kad tuo laiku Vytautas Didysis rengėsi į karą su vokiečių ordinu. Medžiojo zubrus ir kitokius gyvūnus. Sūdė ir dėjo į statines, kad galėtų pamaitinti kariuomenę. Ir štai, jeigu prisisuktum prie tokios industrijos. Kiek čia būtų galima ir į savo pusę nuvairuoti. Bet istorija apie tai tyli. Jai rūpi tik patriotiniai, karžygiški žygiai. O man rodosi, kad Vytautui nemažai teko pasidarbuoti su įvairiais spekuliantais ir lengvo pasipelnymo specialistais. Jų buvo visais laikais ir bus po mūsų.

Atsiprašau, nuklydau. Visokie dvidešimtojo amžiaus biaurūs papročiai nuklaidino.

Žinoma, reikėtų kokią bačkelę midaus kur nors girios tankumyne nuslėpti. Nes kaip gi paskui pergalę su draugais kariais aplaistysi. Na, gal dar zubrienos statinaitę pridėti užkandai.

Taigi, jeigu būčiau gyvenęs aname šimtmetyje, tai būtų visai kitaip. Ir matau save žygiuojantį prie Žalgirio. Tiesą sakant nežygiuojantį bet jojantį. Ir štai aš joju mano pulko priekyje. Vėliavos plevena lengvo vėjo supamos. Ten matosi kryžiokų būriai. Šarvai blykčioja saulėje ir baisiai gadina gerai insižiūrėti į priešą. O tų velnių galybės. Kur žiūri vis tie kryžiokai. Kai kurie mano kariai ima nerimauti. Matau, kad jie pasirengę daugiau grįžti atgal negu eiti į priekį.

— Pirmyn! — rėkiu kiek mano koserė išneša, — ar veltui aš jus zubrų mėsa šėriau? Žemaičiai, nepasiduokite. Ne tik nepasiduokite, bet pulkite!

Žemaičiai tuojau pat suprato kovos strategiją. Griebė ką žirgai paliko, sviedė į šarvotų riterių akis. O paskui tik vieni juokai buvo. Koks riteris aklai arklio palikimo uždarytas atsispirs prieš žemaičio kuoką. Ypatingai jeigu iš ąžuolo nudrožta.

Būdamas aukštaičiu, nesuprantu kaip aš tarp žemaičių pakliuvau. Nei aš jų gerai nesuprantu nei jie manęs. Bet parodai, kur reikia pulti ir visi puola.

Taip ir buvo laimėtas Žalgirio mūšis. Su žemaičio kuoka ir su žirgų paliktais dalykais. Kai kurie istorikai turi kitokias nuomones. Tegul jie sau jas turi. Jie yra labai nepatikimi asmenys Dlugošu pradedant.

Kaip ir šiais laikais, taip ir anais, labai gera asmeninė strategija stengtis būti šalia didžiųjų. Prisišliejus prie valdžios žmonių visais laikais buvo labai reikalingas ir pelningas reikalas. Tad Žalgirio mūšyje būčiau šalia Vytauto. Iš kairės pusės. Dešinėje būti pavojinga. Bemosikuodamas didžiuliu kardu gali tau ausį nukirsti. Na, jeigu mūšio įkarštyje tenka atsidurti dešinėje, tai reikia laikyti atitinkamą distanciją. Tik nepertoli. Taip sakant kardo smaigalio atstume.

Garsiajame Mateikos paveiksle ir aš būčiau pavaizduotas.

Po mūšio Žalgirio laukuose daug visokių gėrybių buvo primėtyta. Vien tik kelnių keli šimtai pririnkta. Bet ką tu su geležinėmis kelnėmis darysi. O belaisvių, kiek akys užmato. Varinėja juos ir nežino, ką toliau daryti. Bet palikime tą reikalą knebinėjimą istorikams.

Ir kodėl aš pradėjau šią temą? Kodėl aš panorau gimti penkioliktame šimtmetyje. Mat tais laikais gimimas buvo naturalus reikalas. Užgimei ir matai: čia bobutė, kuri tave į šį pasaulį ištraukė, čia mamytė, kad ir nusilpusi, bet šypsosi, čia tėvas šiek tiek išgėręs iš linksmumo, kad sūnaus susilaukė. Vienas malonumas. O kas bus ateinančiais šimtmečiais? baisu pagalvoti. Gimus kokiame plastikiniame butelyje. Nei bobutės, nei mamytės, nei tėvelio. Kas vardą parinks? Kas į kailį sudrož, kai nusikalsi? Ar ne baisu? Tad geriau baikime šią temą. Ojojoi. ■

FOOT PRESS OPERATORS
FOURSLIDE SET UP PERSON
FULL OR PART TIME. EXPERIENCED PREFERRED, BUT WILLING TO TRAIN THE RIGHT PERSON. FULLY PAID INSURANCE. STEADY WORK, AND PENSION PLAN.
APPLY IN PERSON AT
GEMCO MANUFACTURING CO.
AIRCRAFT ROAD
SOUTHINGTON, CT. 06489
(15-24)

AUDRA travel CORPORATION

VIENINTELĖ PROFESIONALI LIETUVIŲ KELIONIŲ ĮSTAIGA KANADOJE SKELBIA ir GARANTUOJA

Pigiausias kainas kelionėse į

LIETUVĄ 1988 metais

5-kiom, 10-čiai bei 15-kai dienų patogiausiomis lėktuvų linijomis

Išvykimo datos iš Toronto ir kitų Š. Amerikos miestų

Gegužės 6-20	Liepos 6 - 20
Gegužės 19 - birželio 3	Liepos 20 - rugpjūčio 2
Gegužės 25 - birželio 8/12	Rugpjūčio 11 - 27
Birželio 9 - 24	Rugsėjo 2 - 16
Birželio 30 - liepos 17	Spalio 7 - 21

Gruodžio 27 – sausio 10 1989 m.

Užsisakykite dabar – gausite papildomą nuolaidą.

Smulkesnes žinias teikiame

tel. (416) 769-2500

Mūsų įstaigoje Jums patarnaus: AUDRONĖ, LIUSĖ, DALIA, INGĖ, JOANNE, PAULIUS.

Mes kalbame – lietuviškai, angliškai, prancūziškai, rusiškai, lenkiškai, vokiškai, itališkai, ispaniškai.

Mūsų įstaigoje įrengti kompiuteriai: PEGASUS/GEMINI bei TDS

Mūsų įstaiga yra narys – IATA, T-comm, BBB, CLIA

Adresas: 2100 Bloor St. W. Toronto, Ont., Canada, M6S 1M7

Tel. (416) 769-2500 **Telex 06-986766 TOR**

KVIEČIAME NAUDOTIS MŪSŲ LIETUVIŠKO BIURO PASLAUGOMIS.

Mūsų registracijos numeriai: retail nr. 2559030, wholesale nr. 2475066

GT INTERNATIONAL

G.T. International dėkoja visiems savo klientams, kurie įgalino šios įstaigos augimą ir patarnavimų plėtimą. Kviečiame visus su mumis keliauti šiais metais.

1988 EKSKURSIJŲ TVARKARAŠTIS

Nr. 8802/F **Lietuva** 10 d.; Maskva 1 d., ..., Amsterdam birželio 13-29. N.Y. $2,085.00; Chicago $... IŠPARDUOTA

Nr. 8803/M **Lietuva** 10 d., Maskva 1 d., birželio 14-26. ...,995.00; Chicago $2,125.00. IŠPARDUOTA

Nr. 8806/F **Lietuva** 10 d., Maskva 1 d., Leningradas 1 d., Amsterdamas 3 d., liepos 18-rugpjūčio 3. N.Y. $2,085.00; Chicago $2,195.00.

Nr. 8807/M **Lietuva** 10 d., Maskva 1 d., liepos 19-31. N.Y. $1,995.00; Chicago $2,125.00.

Nr. 8808/F **Lietuva** 10 d., Mask... ...ngradas 1 d., Amsterdamas 3 d., rugpjūčio 15-31. N.Y. $2,08... ...go $2,195.00. IŠPARDUOTA

Nr. 8809/M **Lietuva** 9 d., Maskva 2 d., rugpjūčio 16-28. N.Y. $1,995.00; Chicago $2,125.00.

Nr. 8810/F **Lietuva** 10 d., Maskva 1 d., Leningradas 1 d., Vakarų Vokietijoje (Oktoberfest) 5 d., rugsėjo 19-spalio 7. N.Y. $2,349.00; Chicago $2,435.00.

Nr. 8811/M **Lietuva** 9 d., Maskva 2, rugsėjo 20-spalio 2. N.Y. $1,995.00; Chicago $2,125.00

Nr. 8804/BAL **Pabaltijis:** Klaipėda 2 d., Vilnius 5 d., Ryga 2 d., Talinas 2 d., Helsinkis 3 d. liepos 10-25. N.Y. $2,390.00; Chicago $2,493.00

G.T. International tvarko visus kelionių reikalus oro, vandens ir sausumos keliais. Turizmui ar biznio kelionei kreipkitės pas mus.

G. T. International padeda sutvarkyti iškvietimo dokumentus artimiesiems iš Lietuvos.

G.T. INTERNATIONAL, INC. 10401 SOUTH ROBERTS ROAD
PALOS HILLS, ILLINOIS 60465 TEL.: (312) 430-7272

ALT S-gos 20-tąjį sukaktuvinį seimą sutinkant ir palydint (3)

Vytautas Šeštokas

Gegužės 21 d. popietinė sesija prasidėjo su pirmuoju Darbo posėdžiu. Atidaręs jį Sąjungos pirmininkas dr. L. Kriaučeliūnas, pakvietė prezidiumą - pirmininkauti inž. Eugenijų Bartkų, o jo padėjėjais Rūtą Sakienę ir Albertą Misiūną; sekretoriauti - Igną Andrašiūną, Bronę Mikliuvienę ir Vytautą Šeštoką. Dalyviai plojimu užtvirtino prezidiumo sąstatą. Pristatyta dienotvarkė buvo vienbalsiai priimta.

Į seimo komisijas buvo pakviesti: registracijos - Stella Abraitienė, M. Šarauskienė, Andrius ir Ona Mironai ir p.p. Žolynai; mandatų - Jurgis Janušaitis, Vacys Dzenkauskas ir Stasys Šarauskas; nominacijų - inž. Jonas Jurkūnas, inž. Vaclovas Mažeika ir Bronė Mikliuvienė; nutarimų / rezoliucijų - dr. Povilas Švarcas, Albertas Misiūnas, Ignas Vilėniškis ir Bronė Mikliuvienė; įstatų papildymo - inž. Antanas Mažeika, Rūta Sakienė ir Feliksas Masaitis. Seimo dalyviai plojimu užtvirtino sudarytas komisijas.

ALT S-gos pirm. dr. L. Kriaučeliūnas, savo ir valdybos dviejų metų kadencijos veiklos apžvalgoje išvardino daug užplanuotų ir neužplanuotų darbų, kurių neįmanoma čia visų išvardinti. Charakteringa, kad visų lankytų vietovių kelionės išlaidas, telefoninius pasikalbėjimus ir kt., pirmininkas padengė iš savo lėšų. Už tai seimo dalyviai išreiškė jam padėką plojimais.

Verta paminėti kultūriniai sąjungos įnašai, tai knygos "Lietuviai Tautininkai Komunistų Kankiniai" išleidimas 1988 metais, ir mirusio Jono Švobos knygos "Seiminė ir Prezidentinė Lietuva" pristatymas Chicagoje 1986 metais.

Pasikeitimai Naujosios Vilties žurnalo redakcinėje vadovybėje, buvo teigiami ir atnešė pozityvias perspektyvas. Pasidžiaugė Dirvos vedama linija ir pažymėjo redaktoriaus Vytauto Gedgaudo didelį nuopelną. Taipogi padėkojo visiems savo valdybos nariams už darnų darbą praėjusioje kadencijoje.

Vicepirmininkė jaunimo reikalams, Vida Jonušienė pranešė apie įvykusį rašinių konkursą jaunimui, kuriame dalyvavo 8 asmenys. Laimėtojai: Edita Nazaraitė, Vija Bublytė, Angelė Budraitienė, Joga Motiekaitytė, Dainius Brazaitis, Lina Grigaitytė, Dičius Vygantas ir Daiva Vygantaitė. Rašiniai buvo verti pagyrimo už jų parodytą dėmesį ir pastangas. Premijos buvo įteiktos Chicagoje šiais metais per Vasario 16 d. minėjimą.

Iždininkės Onos Daškevičienės piniginė apyskaita skamba gana džiuginančiai. 1986-88 metų laikotarpyje viso gauta, įskaitant ir palikimus, pajamų $83,858.04 sumoje. Per tą laiką turėta $12,250.48 išlaidų. Šiuo metu kasoje randasi viso $71,607.56 suma.

Simpoziume kalba Vliko pirm. dr. K. Bobelis. Šalia stovi moderatorius inž. J. Jurkūnas. Prie stalo sėdi inž. E. Bartkus ir V. Šeštokas.

Simpoziumo dalyviai. Kalba inž. A. Mažeika. Kairėje: Ig. Andrašiūnas, inž. E. Bartkus, V. Šeštokas. Dešinėje: V. Volertas, dr. K. Bobelis ir moderatorius inž. J. Jurkūnas

Kontrolės komisijos narys Juozas Žvynys pranešė, kad visos knygos vedamos tvarkingai. Tautinė Sąjunga dar nickada nėra buvusi tokiame gerame finansiniame stovyje kaip dabar. Esamoji padėtis įgalina sąjungos valdybą didesniems užmojams. Kontrolės Komisija reiškia padėką iždininkei Onai Daškevičienei už kruopštų ir tvarkingą darbą

Inž. J. Jurkūnui pasiūlius, visų komisijų pranešimai užgirti ir priimti stipriu plojimu.

Toliau seimo pirmininkavimą perėmė Rūta Sakienė. Ji pakvietė dr. Algirdą Budreckį paskaitai, tema "Tautinės Sąjungos įnašas į Lietuvos laisvinimo darbą". Šis vidurinės kartos atstovas, jau daug metų dirbantis Tautinės Sąjungos eilėse, pasakė daug dinamiškų ir realių minčių mūsų ateities veikimo gairių nustatyme. Po šios, gerai išmąstytos paskaitos, į gyvas diskusijas įsijungė Albertas Misiūnas, Vida Jonušienė, Stefa Gedgaudienė, dr. L. Kriaučeliūnas, svečias Vilius Bražėnas, Antanas Juodvalkis ir Romas Veitas. Jų visų mintys buvo įdomios ir aktualios. Dr. Algirdas Budreckis atsakė į kiekvieną statytą klausimą ir paryškino savo paskaitos mintis konkrečiais siūlymais ir išperskaitė E. Gedgaudienė.

Registracijos ir mandatų komisijon pakviesti - Vladas Blinstrubas ir Gražina Raibienė, nominacijų - inž. Antanas Mažeika ir dr. Povilas Švarcas.

Seimo baliuje meninę programą atlikusi sol. Janina Čekanauskienė.
V. Šeštoko nuotr.

Valdybos pirm. Kazimieras Pocius savo pranešime užakcentavo būtinumą turėti stiprią spaudą, reikalą skirti daugiau dėmesio bei lėšų Dirvai ir Vilčiai. Vilties Draugijos renginiai, dėka visų aukotojų ir rėmėjų pastangų bei gražios reakcijos, 1987 m. sukėlė rekordinę $24,230.00 sumą. Jis išreiškė padėką redaktoriui Vytautui Gedgaudui, ALT S-gos pirm. dr. L. Kriaučeliūnui ir visai valdybai už bendrą darbą.

DIRVOS redaktorius Vytautas Gedgaudas savo pranešime nušvietė finansinį stovį, paaiškinant nariams išsiuntinėtą dviejų metų apyskaitą. Pašto išlaidos pastoviai auga ir šiais metais jau pasieks $25,000 sumą. nors pašto pristatymas neina geryn. Pabrėžė, kad Dirva yra visada paštui pristatoma laiku, be vėlavimosi. Dirvoje dirba 2 pilnalaikiai ir 2 dalinio laiko tarnautojai. Laikraščio išsiuntimui panaudojamas kelių valandų apmokamas darbas. Yra įsigyta naujas kompiūteris, kas žymiai palengvina laikraščio surinkimą.. Bendradarbių skaičius nedidėja. Vytautas Gedgaudas dėkojo savo artimiausiems bendradarbiams - Vytautui Meškauskui, Antanui Juodvalkiui, Mečiui Valiukėnui, Rūtai Sakienei, inž. Antanui Mažeikai ir kt.. Džiaugėsi šilta skaitytojų

(Nukelta į 10 psl.)

Vilties draugijos susirinkime kalba Dirvos redaktorius Vytautas Gedgaudas. Kairėje prezidiumo sekretoriatas , E. Gedgaudienė ir Ig. Andrašiūnas. Dešinėje valdybos pirm. inž. K. Pocius ir ...sirinkimui pirmininkavę dr. V. Dargis ir J. Petronis.
V. Šeštoko nuotr.

Inž. Jonas Jurkūnas Vilties susirinkime džiaugiasi padaryta gražia pradžia, Lietuvių Tautinės Kultūros Fondui sukeliant 61,000 dol. Dešinėje sėdi prezidiumas: K. Pocius, dr. V. Dargis ir J. Petronis.

ALT S-gos seimo įspūdžiai...

(Atkelta iš 9 psl.)

reakcija ir aukotojų parama – pasitaiko ir stambesnių aukotojų, kurie prašo jų pavardžių neskelbti, bet jie visi yra atitinkamai įtraukiami į Dirvos rėmėjų sąrašą. Dėkojo Vilties D-jos bei ALT S-gos pirmininkams ir valdyboms už pastovų dėmesį ir gražų bendradarbiavimą.

Revizijos Komisijos narė Anastazija Mackuvienė perskaitė Revizijos aktą ir pabrėžė gerai vedamą finansinę atskaitomybę.

Diskusijose dėl pranešimų dalyvavo R. Veitas, dr. L. Kriaučeliūnas, inž. E. Bartkus, dr. D. Degesys, A. Šukys, V. Matonis, J. Kuncaitienė ir A. Juodvalkis.

Į naują valdybą išrinkti (ir sekančią dieną pasiskirstė pareigomis) inž. Vaclovas Mažeika - pirm., dr. Danielius Degesys - vykdomasis vicepirmininkas, dr. Vladas Bložė ir Matilda Marcinkienė - vicepirmininkai, ir Vladas Blinstrubas - sekretorius. Buvęs pirmininkas Kazimieras Pocius, ir susirinkimo siūlytas, nebesutiko toliau kandidatuoti.

Revizijos komisija perrinkta ta pati: S. Astrauskas, A. Mackuvienė ir dr. V. Stankus.

Einamuose reikaluose inž. J. Jurkūnas pristatė steigiamo Tautos Kultūros Fondo projektą. Šis fondas jungs visas tris tautinės minties organizacijas kaipo steigėjus, taip pat turės potencialą augti su palikimais. Pasisakė dr. D. Degesys, A. Juodvalkis, inž. A. Mažeika, dr. L. Kriaučeliūnas ir dr. P. Švarcas. Dalyviai vienbalsiai pasisakė už fondo steigimą. Čia pat 'pirmosios kregždės' įstojo į Fondą, užtikrinant $30,000 pradžiai. (Rytojaus dieną sekusio Tautinės Sąjungos darbo posėdžio metu, po inž. J. Jurkūno pranešimo, įnašai pakilo iki $62,000 sumos.) Fondą įregistravus, aukotojų sąrašas bus paskelbtas spaudoje. Vilties Draugijos narių suvažiavimas baigėsi pakilioje, viltingoje ryžto nuotaikoje.

Vakare į gražią viešbučio banketų salę sugužėjo virš 200 šventadieniškai nusiteikusių suvažiavimo dalyvių ir svečių. Po kokteilių ir geros vakarienės sekė puiki meninė dalis, kurią sklandžiai pravedė dr. Sigita Ramanauskienė.

Dailiojo žodžio rašytoja-aktorė Birutė Pūkelevičiūtė, savo romano "Aštuonių lapų' ištraukomis vaizdžiai nukėlė klausytojus į 1945 metų laikotarpį, tolimą - bet vis dar gyvą praeitį, daugelio mūsų pačių išgyventus panašius prisiminimus.

Sekusi solistės Janinos Čekanauskienės dainų pynė, akompanuojant muzikui Antanui Skriduliui, žavėjo dalyvius. Savo programėlę baigė nuotaikingu duetu su solistu Antanu Pavasariu, taip pat losangeliečiu.

Meninę dalį sekė oficialioji - konsulo Vytauto Čekanausko dešimties metų konsularinio darbo sukakties paminėjimas. Konsulą pristatė ir jo dešimtmečio darbą gražiai apibūdino kolega, gen. konsulas Anicetas Simutis. Dr. Leonas Kriaučeliūnas ALT S-gos vardu, įvertinant konsulo diplomatinius nuopelnus atstovaujant Lietuvą, įteikė žymenį-plaketę. Atsistojimu ir stipriais plojimais dalyviai pagerbė energingą ir populiarų mūsų konsulą Vytautą Čekanauską.

Dėkodamas už šį pagerbimą konsulas V. Čekanauskas pabrėžė, kad šis, Tautinės Sąjungos iniciatyva suruoštas, renginys yra iš tikro jo asmenyje pagerbimas visos laisvosios Lietuvos diplomatijos. Dėkojo už rodomą dėmesį, paramą ir linkėjo nepalūžti mūsų visų didžiajame siekyje.

(Pabaiga sekančiam No.)

SOVIETŲ SAUGUMAS PERSEKIOJA SADŪNAITĘ

Birželio 8 d. ok. Lietuvoje saugumas sulaikė Nijolę Sadūnaitę dėl nežinomų priežasčių, praneša Lietuvių Informacijos Centras.

Saugumo agentai pagrobė Sadūnaitę trečiadienį, birželio 8 d., apie 4 val. p. p., jai benešant skalbinių maišą į skalbyklą. Išėjus iš buto į lauką, už kokių 20 metrų nuo durų stovėjęs KGB majoras Bimbyris su dviem padėjėjais ją pagriebė, laužė rankas ir įgrūdo į mašiną. Anot Sadūnaitės, gatvėje buvo apie 20 liudininkų, nes tuo metu sunkvežimis vežė šiukšles, tai ji kelis kartus suriko "KGB banditai!"

Bimbyris teisinosi, kad jis būktai rašęs ir jai siuntęs kvietimus, kurių, ji sako, niekad negavusi. Sadūnaitę nuvežė į KGB kabinetą ir ten išlaikė apie vieną valandą. Protesto ženklan, ji atsisakė kalbėti, o tik ramiai sėdėjo, pasirėmus galvą viena ranka, o kita ranka kalbėdama rožančių. KGB majoras Bimbyris teigė, kad Sadūnaitė esą šaukiama kaip LKB Kronikos bylos liudininkė. Jis taip pat surikdamas jai siūlė išvažiuoti į užsienį, nes atseit ji nesilaikanti įstatymų.

Komentuodama šį incidentą telefonu Lietuvių Informacijos Centrui, Sadūnaitė pabrėžė, kad ne ji laužo įstatymus, o tai daro pats KGB majoras Bimbyris, kuris "griebė žmogų be jokios priežasties ir grūdo į mašiną".

Palydėdamas ją iki durų ir išleisdamas ją iš saugumo rūmų, Bimbyris aiškino, kad įvyko nesusipratimas, ir, kad kitą sykį "pakalbėsime". Jis ragino Sadūnaitę nesiskųsti, nes "Tavęs nenuskriaudėme". Sadūnaitė atsakė, kad netylės.

Sadūnaitė mano, kad ją sulaikė saugumas, klaidingai manydamas, kad ji ruošiasi vykti Maskvon į tūkstantmetinę krikščionybės šventę.

Rusų pravoslavų veikėjas Aleksandras Ogorodnikovas atsiuntė Sadūnaitei registruotu paštu kvietimą dalyvauti Maskvos iškilmėse. Ją kvietė atvykti su Lietuvos Katalikų Bažnyčios padėties aprašymu. "Gal saugumas pamanė, kad purvinų skalbinių maiše vežu kokį Lietuvos Katalikų Bažnyčios aprašymą?", spėliojo Sadūnaitė.

Į krikščionybės tūkstantmetines iškilmes Maskvoj nuvyko Vatikano delegacija, kurios narių yra ir lietuvis prel. Audrys Bačkis.

(LIC)

PRAVIENIŠKIŲ LAGERYJE TERORIZUOJA PETRĄ GRAŽULĮ

Lietuvių Informacijos Centras praneša, kad nuo gegužės 13-28 d. Petras Gražulis buvo uždarytas į karcerį Pravieniškių lageryje. Visas tas 15 parų karceryje jis badavo protestuodamas, kad jį neteisingai nubaudė. Jį nubaudė Pravieniškių konclagerio viršininkas pulk. Arlauskas ir jo padėjėjas pulk. Gruodis vien už tai, kad jis parašė du protesto pareiškimus Lietuvos TSR prokurorui ir padėką p. Ronaldui Reaganui bei senatoriam už jų rūpestį juo.

Kai Gražulis išėjo iš karcerio, dėl pablogėjusios sveikatos būklės jis buvo paguldytas į lagerio ligoninę, į sanitarinę dalį. Konclagerio viršininkas Arlauskas reikalauja, kad jį greičiau išrašytų; grąsina, kad jį vėl sodins į karcerį. Kartu su pulk. Gruodžiu, pulk. Arlauskas nustatinėja prieš Petrą Gražulį kitus kalinius, esančius tame pačiame būryje su juo, kad esą Petras skundžia tuos kalinius prokurorui .Kurstomi kaliniai už tai gali jį sumušti, net užmušti arba išprievartauti.

Petras yra pasakęs, kad jei jį vėl sodins į karcerį, jis badaus. Gražulis, nors labai nusilpęs, pasakoja artimieji, ryžtasi tam terorui ir fiziniam susidorojimui nenusileisti. Karceris, tuo tarpu, yra pilnas žiurkių, kurios nusilpusį kalinį puola.

Gražulis labai dėkingas visiems, kurie jam padėjo, ypatingai Pauliui Klimui, vykdžiusiam už jį žygį iš Rochesterio į Washingtoną. Gražulis nuo š. m. vasario mėn. atlieka 10 mėnesių bausmę kriminaliniam lageryj už atsisakymą tarnauti sovietinėje armijoje.

(LIC)

1988 metų EKSKURSIJOS
Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS

2. Gegužės	18 – 1	4. Liepos	6 – 20	6. Rugpjūčio	17 – 31
3. Birželio	15 – 29	5. Liepos	13 – 27	7. Rugsėjo	7 – 21
				8. Spalio	10 – 19

2. Gegužės 18 — vietų dar yra

Ekskursijų kainos: II – $2016.00, III, VI, VII – $2284.00, IV ir V – $2384.00, VIII – $1695.00, įskaitant vizą ir draudą. Grupės 2 – 7 Vilniuje – 10 dienų. 8 Vilniuje – 6 dienos. Po Vilniaus galima važiuoti ir į kitus miestus ilgesniam laikui pagal Jūsų pasirinkimą. Užsirašyti bent 45 dienas prieš išvažiuojant ir įmokėti $200 depozitą. Likusi suma reikalinga sumokėti bent 30 dienų prieš išvažiuojant. 2, 5 ir 7 lydėsiu aš pats.

Smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu

V. BAČĖNAS
KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ontario M5V 2A1

Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. (416) 593-0600
iki 11 v. r. ir po 6 v. v.
(416) 245-9990

Train to be a
TRAVEL AGENT
TOUR GUIDE
AIRLINE RESERVATIONIST
Start locally, full time/part time. Train on live airline computers. Home study and resident training. Financial aid available. National Hdqtr. Pompano Beach, FL.
A.C.T. TRAVEL SCHOOL
1-800-327-7728
Accredited Member N.H.S.C.

MELT SHOP PERSONNEL
Experienced personnel needed for our melt shop. Electric arc furnace steel melting, pouring crane and utility positions. Apply in person:
McCONWAY & TORLEY CORPORATION
KUTZTOWN FOUNDRY DIV.
230 Railroad Street
Kutztown, PA 19530
(215) 683-7351
Equal Opportunity Employer

Tautininkai kovoje atgauti Lietuvai nepriklausomybę

Dr. Algirdas Budreckis

Amerikos lietuviai tautininkai jau nuo 1940 m. birželio mėn. įvykių stojo atkovoti tėvynei nepriklausomybę. Jie suvokė, kad 1940 m. viduryje Lietuvoje įvyko ne vyriausybės pakeitimas, o krašto okupacija. Pirmasis tautininkų pasitarimas įvyko dr. Stepono Biežio namuose Chicagoje. Pasitarimo dalyviai pasiuntė pačią pirmąją Amerikos lietuvių protesto telegramą JAV valstybės sekretoriui Cordell Hull, reikalaujančią, kad agresorius būtų verčiamas pasitraukti iš Lietuvos.

1940 m. rugpiūčio 10 d. tarėsi sandariečiai, tautininkai ir Rymos Katalikų Federacijos veikėjai dėl bendros akcijos. Susitarta sudaryti Lietuvos Gelbėjimo Tarybą. Kazys S. Karpius buvo išrinktas tos Tarybos sekretorium. Socialistai įstojo į Tarybą 1940 m. spalio 15 d. 1941 m. gegužės 15 d. Lietuvos Gelbėjimo Taryba pasivadino Amerikos Lietuvių Taryba.

Lietuvių Amerikiečių Tautininkų Sąjunga

Dar 1940 m. vasarą rytinio pakraščio tautininkai-sandariečiai sudarė komitetą is sušaukė Amerikos vidurio srovės seimą Philadelphijoje rugsėjo 1-2 dienomis. 1940 m. rugsėjo 1 d. buvo įsteigta Lietuvių amerikiečių tautininkų sąjunga. Tą pačią dieną buvo įsteigtas ir Lietuvos Tautos Fondas. Fondo veiklos sritis numatyta gana plati: "rinkti ir visokeriojai kelti lėšas Lietuvai pagelbėti atgauti nepriklausomybę; remti laikinosios Lietuvos vyriausybės užsieniuose pastangas įsikurti išvaduotoje Lietuvoje; skleisti tiesą apie Lietuvą, lietuvius, lietuvių kančias, kultūrą ir pastangas tarp amerikiečių ir plačiame pasaulyje. teiktĩ pašalpą lietuviams moksleiviams, kariams, tremtiniams, rašytojams, lietuvių įstaigoms ir visiems kitiems kovotojams už lietuviškos Lietuvos nepriklausomybę; pagal susitarimą su kitomis lietuvių amerikiečių grupėmis, išvien vykdyti ir remti bendrus tikslus".

Pirmininku buvo išrinktas dr. Bladas Vencius. Dr. B. Vencius ir jo vadovaujamai iki 1942 m. vidurio LAT S-gai reikia pripažinti nuopelnus už: 1) pirmasias pastangas suburti tautininkus atskirai nuo Sandaros; 2) iniciatyvą suorganizuoti tinkamą Lietuvos prezidento Antano Smetonos sutikimą New Yorke, ir 3) suorganizavimą daugelio pranešimų įvairiose Amerikos lietuvių kolonijose apie pavergtos Lietuvos situaciją.

1942 m. gale jau buvo matyti, kad Lietuvių amerikiečių tautininkų sąjunga pradėjo merdėti. Dalis jos vadovybės ir kiti tautininkai rytinėse valstybėse pradėjo ieškoti išeities...

Amerikos tautininkų centras

1943 m. gegužės 30 d. Brooklyne buvo sušaukta 55 tautinės minties veikėjų konferencija. Svarstybų išvados buvo šiaip susumuotos:

"Santykiuose su kitų ideologijų organizacijomis ir pavieniais veikėjais, bendrai, pavesti pačiai sudaromo Tautininkų centro valdybai elgtis pagal reikalą ir nuožiūras, prisilaikant susitarimo principo. Tačiau ilgiau apsistota apie santykius su Amerikos Lietuvių Taryba ir su Tautine Lietuvos Piliečių Taryba. Tarybų klausimus išdiskutavus, nutarta: 1. kad Amerikos Lietuvių Taryba neatstovauja visų Amerikos lietuvių bendros nuomonės Lietuvos reikalais, kaip kad visuomenėje jos bandomas sudaryti įspūdis, bet daugiau atstovauja Amerikos Lietuvių Taryboje dalyvaujančių srovių nuomonę, kuri nuo Amerikos lietuvių tautininkų skiriasi. Todėl tautininkai dalyvavimą jos veikloje neranda imanomu, kol nebus parodyti kitų srovių norai pagerbti tautininkų nuomonę..."

Šios konferencijos rezoliucijų komisija — B. F. Simons-Simokaitis, K. S. Karpius, Juozas Tysliava, Nadas Rastenis ir Vytautas Abraitis — paruošė tokias steigiamo centro artimosios veiklos gaires:

Visomis jėgomis, vieningai, kaip dera ištikimiems Amerikos piliečiams, prisidėti prie Amerikos ir jos sąjungininkų pastangų šį karą laimėti. Lygiagrečiai su savo pilietine pareiga Amerikai, lietuvių tautinės organizacijos ir pavieniai veikėjai laiko savo pareiga rūpintis ir prisidėti tiek savo visuomenine veikla, tiek aukomis prie savo senosios tėvynės atvadavimo, t. y., atstatymo nepriklausomos Lietuvos.

Šiam tikslui atsiekti šioje konferencijoje dalyvaujančios tautinės organizacijos, atstovaujamos per savo delegatus, ir pavieniai veikėjai tautininkai sudaro tarporganizacinį tautinių organizacijų centrą, kuris veiks, iki susirinks visų tautininkų Amerikoje seimas, kuris išrinks visos Amerikos Tautininkų Centrą. Šio centro vadovybė uždeda pareigą:

1. derinti visų organizacijų, priklausančių centran, tarpusavio veiklą, ypač kiek tai liečia Lietuvos atstatymo darbą, tačiau nesikišant į pačios organizacijos pasistatytus specifinius tikslus;

2. atstovauti organizuotą tautišką visuomenę, santykiaujant su kitomis centre nedalyvaujančiomis ar kitų ideologijų organizacijomis;

3. derinti tautinių organizacijų vardu spaudoje ir per radiją oficialius bendrus pareiškimus;

4. ieškoti priemonių ir imtis žygių, kad vienu ar kitu būdu būtų pasiektas visų Amerikos lietuvių tautinių organizacijų vieningumas, ir

5. paruošti, paskelbti visuomenėje ir imtis įgyvendinti Amerikos lietuvių tautininkų darbų programą Lietuvos atstatymo ir kitais reikalais.

Šia konferencija ir jos sukurto centro įsteigimu tautininkai formaliai nutraukė bet kokius turėtus ryšius su kitomis organizacijomis, deklaruodami atskirus veiklos principus ir atskirą programą. Iš kitos pusės, konferencijoje viešai prisipažinta, kad tautininkų Amerikoje dar laukia didžiulis uždavinys suformuoti vienalytę savo organizaciją.

Lietuvių Amerikiečių Tautininkų Centro valdybos pirmininku buvo išrinktas neseniai atvykęs iš Lietuvos Vytautas Abraitis.

Lietuvai Vaduoti Sąjunga

1941 m. kovo 10 d. Lietuvos prezidentui Antanui Smetonai atvykus į JAV, netrukus pradėjo ryškėti Alto politinių grupių pastangas visiškai išjungti A. Smetoną iš bet kokios veiklos nepriklausomai Lietuvai atstatyti. Prieš tuos užmojus protestuodamas, tautininkų atstovas ir Dirvos redaktorius K. S. Karpius 1941 m. balandžio mėnesį formaliai pasitraukė iš Alto, o birželio 7-8 dienomis vidurvakarių Amerikos tautininkų veikėjai susirinko Juozo Bachūno (Bačiūno) vasarvietėn susidariusios padėties aptarti. Visi priėjo išvados, kad reikia steigti naują organizaciją.

Lietuvai Vaduoti Sąjunga (LVS) svarbiausiu uždaviniu pasiskyrė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo reikalą ir pagalbos tam reikalui telkimą. Valdyba, pati ir per skyrius, išvystė energingą veiklą: mezgė ryšius su JAV politikos veikėjais, ryškindama pavergtos Lietuvos padėtį, lankė gubernatorius, prašydama paskelbti Lietuvos nepriklausomybės proklamacijas Vasario 16-sios progomis, organizavo karo paskolos lakštų pirkimą.

Pirmuoju pirmininku buvo adv. Antanas Olis. 1942 m. LVS centras persikėlė į Clevelandą prie Dirvos. Ten Sąjungai 3 metus pirmininkavo dr. S. T. Tamošaitis ir tiek pat P. J. Žiūrys. Paskutinis pirmininkas buvo dr. M. J. Colney. Ilgametis sekretorius (1942-1948 m.) buvo Kazys S. Karpius. LVS išleido JAV pasiuntinio Kaune Owen J. Norem knygą "Timeless Lithuania" 1943 m. Clevelande, ją plačiai paskleidė tarp JAV valdžios žmonių, mokslinių institutų, diplomatų bei visuomenininkų. Amerikiečiams supažindinti su bolševikų teroro metodais buvo dar angliškai išverstos svarbesnės dalys plk. Petruičio knygos "Kaip jie mus sušaudė". Vėliau lietuviškai išleista iš Lietuvos pabėgusiųjų žurnalistų parengta knyga "Lietuva tironų pančiuose".

Tiesą pasakius, Lietuvai Vaduoti Sąjungos darbas dažnai buvo lygiagretus Amerikos Lietuvių Tarybos darbui. Iš esmės žiūrint, tai nieko blogo: šios varžybos paskatino ir pagyvino Lietuvos bylos kėlimą, pritraukdama vis daugiau patriotų Amerikos lietuvių prie darbo. Anų laikų veteranas Vytautas Abraitis su liūdesiu prisimena, kad šios varžybos turėjo ir blogų atoveiksmių:

Bet sėkmingas tautininkų darbas ir augąs prezidento A. Smetonos populiarumas nepatiko Amerikos Lietuvių Taryboje dalyvaujančioms grupėms. Net bandyta nutildyti tautininkus įskundimais: Lietuvai Vaduoti Sąjunga ir fondas buvo apskųsti federalinei valdžiai, kad tai esančios "svetimo krašto agentūros", privalančios registruotis ir būti federalinės valdžios kontroliuojamos, nes joms, girdi,

(Nukelta į 12 psl.)

Kongreso priėmimo metu kalba Amerikos Lietuvių Misijos sekretorius Pijus J. Žiuris. Šalia sėdi Lietuvos įgal. ministras Washingtone Povilas Žadeikis.

Amerikos Lietuvių Misijos vadovybė 1945 m. pas senatorių Arthur H.Vandenberg. Iš kairės: Pijus J. Žiurys, sen. Vandenberg, Antanas A. Olis ir Al Kumskis.

Kr. Donelaičio lituanistinė mokykla išleido abiturientus

Antanas Juodvalkis

Kristijono Donelaičio lituanistinė mokykla Chicagoje iškilmingai išleido dešimt gerai lietuviškai kalbančių ir rašančių abiturientų.

Iškilmės vyko 1988. VI. 4 d. miesto mokyklos auditorijoje, esančioje Marquette Parke, Chicagoje. Kr. Donelaičio mokykloms (pradžios ir aukštesniajai) nuo pat įsisteigimo 1959 m. vadovauja direktorius Julius Širka.

Kaip ir kitais metais, iškilmės vyko nustatyta tvarka. Susėdo mokiniai, tėvai ir svečiai, o maršui grojant, įžygiavo baigusieji pradžiokai, o po jų — abiturientai. Ir vienų ir antrų eilės yra gerokai sutrumpėjusios.

Audriui Polikaičiui akordeonu pritariant, sugiedami JAV ir Lietuvos himnai. Programą veda mokytojas Juozas Polikaitis, įžanginiame žodyje priminęs esamą padėtį ir malonius įvykius: Lietuva turi kardinolą, dėl kurio paskyrimo daug metų buvo sielotasi ir prašyta. Vilniaus jaunimo teatras Jaunimo centre davė du spektaklius ir susitiko su lietuviais. Disidentas dr. Algirdas Statkevičius su dukra Rasa, kaip prieš keletą mėnesių dr. Vytautas Skuodis su šeima, pasiekė Ameriką ir jungiasi į išeivijos lietuvių veiklą, reikalaudamas Lietuvai laisvės tikėjimo ir žmogaus teisių įgyvendinimo. Išeivijos pastangos išlaikyti lietuvybę ir atgauti Lietuvai laisvę, randa platesnį pritarimą laisvųjų kraštų tarpe ir tas mus džiugina.

Supažindinama su dalyvaujančiais svečiais. Visiems svečiams mokyklos auklėtiniai įteikė po naująjį metraštį, dedikuotą tautos dainiui Maironiui.

Po įvadinių apeigų, geriausiems pradžios mokyklos mokiniams klasės auklėtojos įteikė pagyrimo lapus. Baigusiems pradžios mokyklą pažymėjimus įteikė direktorius Julius Širka, asistuojamas inspektorės Reginos Kučienės ir klasės auklėtojos Bronės Prapuolenienės. Visi baigusieji buvo apdovanoti Vinco Pietario knyga — Algimantas.

Baigusiųjų vardu žodį tarė Audra Gaižiūnaitė ir visus mokytojus apdovanojo gėlėmis. Klasės auklėtoja Br. Prapuolenienė jautriai atsisveikino su savo auklėtiniais.

Kr. Donelaičio mokyklos vadovybė. Iš kairės: Tėvų komiteto pirm. Rimantas Dumbrys, dir. Julius Širka, insp. Regina Kučienė, renginių vadovas Juozas Polikaitis. J. Tamulaičio nuotr.

Mokyklos metraštis

Su Metraščiu — Tautos dainiui Maironiui, supažindino jo redaktorė Regina Kučienė. Metraštyje rašo aukštesniosios mokyklos mokiniai, bet daugiausiai lengviau valdantieji plunksną mokyklos korespondentai. Iškviesti mokiniai perskaitė savo kūrinius, atspaustus metraštyje. Štai tie mokiniai: Gailė Butts, Lydija Jurcytė, Tomas Marchertas, Marius Polikaitis, Rasa Putriūtė ir Elena Tuskenytė. Metraštis skirtas poeto Maironio 125 metų gimimo sukakčiai paminėti.

Metraštyje daug vietos skirta mokinių kūrybai ir mokyklos svarbesnių įvykių aprašymui. Metraštis gausiai iliustruotas nuotraukomis: Jono Tamulaičio, Rūtos Musonytės ir Viktoro Kučo, o piešiniai 8 klasės mokinės Elenos Tuskenytės.

Išleidžiamojoje klasėje yra išskiriami lengviau plunksną valdantieji mokiniai ir jiems sudaromos sąlygos rašyti į lietuviškus laikraščius. Šiais metais buvo šie mokyklos korespondentai: Gailė Butts, Marius Polikaitis, Rasa Putriūtė ir Elena Tuskenytė. Mokyklos įvykius jie aprašė lietuviškoje perijodinėje spaudoje ir metraštyje. Paminėtini aprašyti įvykiai: Vasario 16 minėjimas, Lietuviško žodžio šventė, Kalėdų eglutė, susitikimas su poetais — Kaziu Bradūnu, Bernardu Brazdžioniu ir žurnalistu prel. Juozu Prunskiu. Kad paskatinus jaunuosius korespondentus dar labiau susidomėti žurnalistiniu darbu, pasveikino Bronius Juodelis Lietuvių žurnalistų sąjungos vardu ir įteikė po žurnalistikos knygą, o Lietuvių Fondo atstovas žurnalistas Antanas Juodvalkis apdovanojo Lietuvių Lietuvių Fondo leidiniu. Kaip žinoma, Lietuvių Fondas remia lituanistines mokyklas ir studijuojantį jaunimą, skirdamas stipendijas.

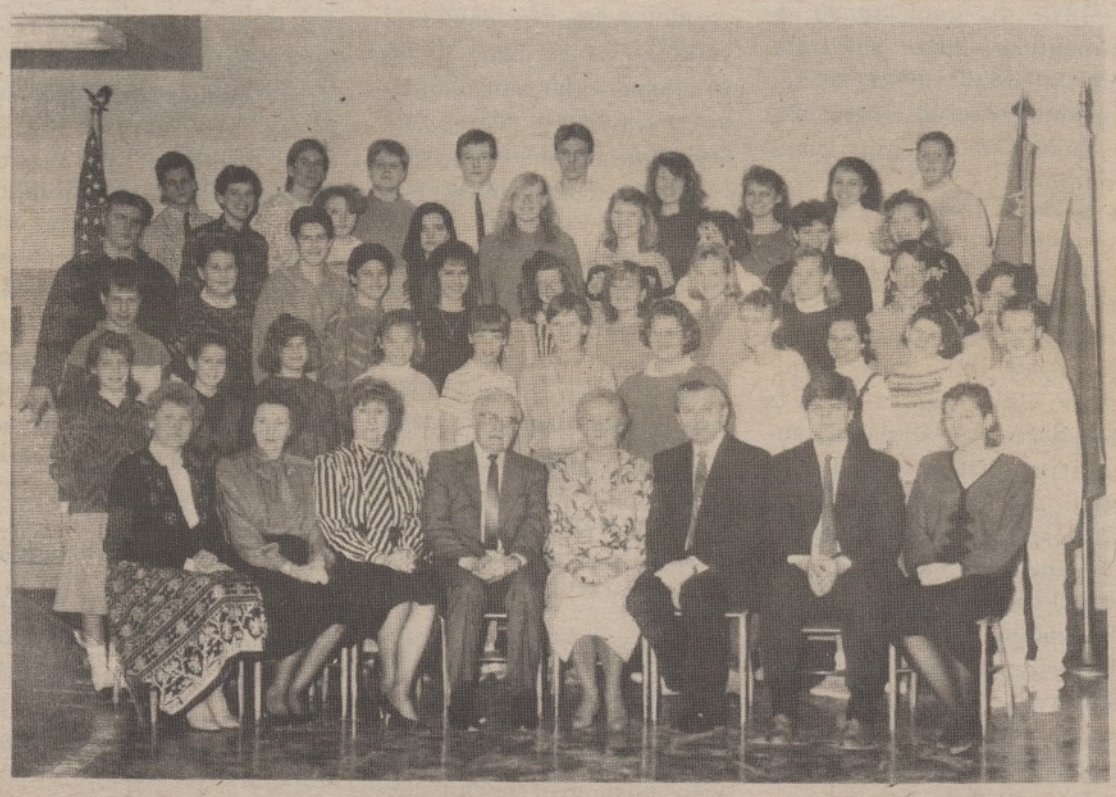

Kr. Donelaičio aukštesniosios mokyklos mokiniai su mokytojais. Pirmoje eilėje iš kairės sėdi: Hedvina Dainienė, Alicija Brazaitienė, Gražina Sturonienė, dir. Julius Širka, insp. Regina Kučienė, reng. vadovas Juozas Polikaitis, Darius Polikaitis ir Dalia Polikaitytė. J. Tamulaičio nuotr.

Kr. Donelaičio pradžios mokyklos mokiniai su mokytojais. J. Tamulaičio nuotr.

Abiturientams atestatų įteikimas

Po žurnalistų įvertinimo, klasės auklėtojos įteikė aukštesniosios mokyklos geriausiems mokiniams pagyrimo lapus. Atestatus įteikė Lietuvos gen. konsulas Vaclovas Kleiza, asistuojamas direktoriaus Juliaus Širkos ir klasės auklėtojos, inspektorės Reginos Kučienės, o knygas: kun. K. Kuzminskas — LKB Kronikos VIII tomą, tėvų komiteto pirm. R. Dumbrys — metraštį, A. Brazaitienė — Lietuvių bibliotekos leidyklos — "Lietuviškus ekslibrius" ir K. Barėno — "Kilogramą cukraus".

Abiturientų vardu atsisveikino Marius Polikaitis ir įteikė auklėtojai ir mokytojams gėlių puokštes.

Tautininkai kovoje...

(Atkelta iš 11 psl.)

vadovaująs aukštas svetimos valstybės pareigūnas. Dėl tokio skundo Vašingtone teko aiškintis ir pačiam prezidentui A. Smetonai, ir abiejų organizacijų vadovybėms. Antanas A. Olis ir Pijus J. Žiūrys įskųstas organizacijas apgynė, bet karo metu valdžios įstaigose pasėti įtarimai vertė susirūpinti, kad jie nepakenktų Lietuvos reikalui.

Amerikos Lietuvių Misija

1944 m. vasario 5-6 dienomis Lietuvai Vaduoti Sąjunga ir Tautininkų Centras New Yorke sušaukė Amerikos Lietuvių Seimą, kuriame dalyvavo veikėjai ir organizacijos pritariančios vidurinei srovei. Seimo vykdomasis komitetas vėliau persitvarkė į Amerikos Lietuvių Misiją. ALM tikslas buvo rūpintis Lietuvos laisve ir nepriklausomybe. Savo tikslą siekdama, ALM užmezgė ryšius su JAV Kongreso nariais, lankėsi Valstybės Departamente. 1945 m. kovo 21 d., jos vadovybę priėmė JAV viceprezidentas Harry D. Trumanas. 1945 m. kovo 23 d. ALM Washingtone surengė JAV Kongreso narių ir valstybės pareigūnų priėmimą. Šio sąskrydžio bankete dalyvavo 10 senatorių, 70 kongresmanų ir 400 lietuvių. To priėmimo metu ir vėliau Kongrese pasakytos kalbos Lietuvos reikalu buvo įtrauktos į JAV **Congressional Record.** Amerikos Lietuvių Misijos rūpesčiu nekartą amerikinėje spaudoje buvo atspausdinta straipsnių apie Lietuvą. 1945 m. gegužės mėnesį San Francisco, kai buvo steigiama Jungtinių Tautų organizacija, ALM surengė spaudos konferenciją, Lietuvos reikalais informavo JAV ir kitų valstybių delegacijas. San Francisco katedroje už Lietuvą surengė pamaldas, kurias atlaikė pats San Francisco arkivyskupas Mitty. Amerikos Lietuvių Misijos vadovybė sudarė adv. Ant. Olis — pirmininkas, ir nariai A. L. Kumskis ir P. J. Žiūrys.

(Bus dargiau)

Pats gražiausias momentas buvo, kai mergaitės pasipuošusios tautiniais rūbais, o berniukai apsirengę išeiginiais tvarkingais drabužiais, nešini atestatais ir glėbiu lietuviškų knygų, auditorijai plojant ir šaukiant valio, švytinčiais veidais grįžo į savo vietas. Sunku bus užmiršti šį iškilmingą momentą ir pergyventą džiaugsmą, kad dešimt lietuviukų ištesėjo ir sulaukė tos džiaugsmingos valandos.

Naujuosius abiturientus prasmingais žodžiais pasveikino ir gražiausius linkėjimus perdavė vysk. V. Brizgys, gen. konsulas V. Kleiza, evang. kun. A. Dumpys, kun. J. Kuzinskas, Pedagoginio lit. instituto atstovės — Rima Polikaitytė ir Vida Brazaitytė, abi Donelaičio mokyklos auklėtinės, baigusios institutą ir nuo ateinančio rudens grįžta mokytojauti į Donelaitį. Džiaugėsi ir tėvų komiteto pirm. Rimas Dumprys ir visus mokytojus apdovanojo gėlių puokštėmis.

Oficialiąją programos dalį užsklendė mokyklų direktorius Julius Širka, prasmingais ir geriausiais linkėjimais abiturientams ir smagių vasaros atostogų linkėjo mokytojams, mokiniams ir tėvams.

Kr. Donelaičio lit. mokyklos 1988 m. abiturientai - lietuviškos spaudos bendradarbiai, apdovanoti knygomis "Žurnalistika". Iš kairės: LŽS atstovas Br. Juodelis, abiturientai - Gailė Butts, Marius Polikaitis, Rasa Putriutė ir Elena Tuskenytė.
J. Tamulaičio nuotr.

Meninėje dalyje VI-to skyriaus 4 poros mokinių pašoko Malūną, o abiturientų 5 poros — tautinių šokių pynę. Programa baigta visiems sugiedojus mokyklos dainą — Su mokslu į rytojų. Akordeanu palydėjo Viktoras Puodžiūnas ir Arūnas Polikaitis, o šokius paruošė Beatričė Sturonaitė ir Dalia Polikaitytė.

Kr. Donelaičio mokyklos Tėvų komitetas. Iš kairės: Irena Adickienė, Žigmas Mikužis, Bronė Pabedinskienė, pirm. Rimantas Dumbrys, Teresė Bogutienė ir Eugenijus Paulius. J. Tamulaičio nuotr.

Užsklandai

Kaip paprastai, mokslo metų pabaigtuvės ir abiturientam atestatų įteikimas suorganizuotas ir pravestas iškilmingai ir deramu rimtumu. Tai Donelaičio mokyklų ilgametės patirties išvada. Išleidžiamųjų, o ir mokykloje esamų mokinių skaičius, sumažėjo. Bandymas sujungti Chicagoje veikiančias lituanistines mokyklas, nepavyko. Priežasčių čia nenagrinėsiu, nes pokalbius reikia tęsti ir surasti bazę susijungimui. Dviejų mokyklų susijungimas duotų geresnius auklėjimo rezultatus ir sumažintų tėvams išlaidas. Jaunimo centro vadovybė turi surasti susijungusioms lit. mokykloms p a k a nkamai vietos, net jei reiktų suglaudinti archyvus ar studijų ir tyrimo centro kompiuterius. Jaunimo centras turi tarnauti pirmoji eilėje gyvajai lietuvybei.

Mokyklų vadovybės, tėvų komitetai, LB švietimo taryba ir Jaunimo centro vadovybė turi surasti išeitį ir išspręsti jau pribrendusį mokyklų susijungimą, nes ilgainiui gali atsitikti, kad mažiau bus mokinių, kaip mokytojų.

ATSISVEIKINIMO ŽODIS

Šiandien mes baigiame Kristijono Donelaičio aukštesniąją mokyklą. Per vienuolika metų čia praleidome daug valandų. Vartydami lietuvių kalbos, istorijos, literatūros bei kitų vadovėlių puslapius, daug dirbome. Kartais turėjome atsisakyti asmeniškių malonumų ir pramogų šeštadienio rytais. Tačiau dabar nesigailime. Mokykloje įgytos žinios yra brangus turtas, kuris mus lydės visą gyvenimą. Lituanistinė mokykla sustiprino meilę Lietuvai. Ji mums parodė, kad turime didžiuotis savo tauta ir jos garbinga praeitimi. Ji taip pat mus skatino rūpintis savo pavergtais broliais, kurie trokšta laisvės.

Šiandien mūsų pastangos ir sunkus darbas yra apvainikuojami atestatu. Atsisveikinant su lituanistine mokykla, visuomet prisiminsime pamokas, kuriose daug išmokome. Prisiminsim "šeštadieninius" draugus su kuriais buvo taip smagu susitikti ir bendrauti. Niekuomet nepamiršime savo mokytojų, kurie, aukodami savo laisvalaikį, stengėsi mumyse įdegti tautos ir kalbos meilę.

Esame dėkingi direktoriui, p. Širkai. Su nuoširdumu tariame ačiū mūsų klasės auklėtojai, p. Kučienei, bei visiems kitiems mokytojams, kurie vienuolika metų mus vedė lietuvišku keliu.

Šiandien lituanistinė mokykla savo darbą baigia. Ji didžiuojasi mumis, kad ištesėjome. Su gerais patarimais ir gražiais linkėjimais mokytojai mus išleis į platų pasaulį. Jie mums nuoširdžiai linkės ir toliau būti tauriais lietuviai bei nepamiršti pavergtos Lietuvos. Stengsimės jų neapvilkti. Baigę Kr. Donelaičio lituanistinę mokyklą, pasiliksime lietuviškoje visuomenėje ir būsime naudingi mūsų tėvų žemei.

Kitais metais Kr. Donelaičio mokyklos švęs trisdešimt metų gyvavimo sukaktį. Mūsų mokykloje jau nebus, bet mes — 22-tros laidos abiturientai, šią sukaktį švęsime savo širdyse su gilia meile ir nuoširdžia padėka lietuviškai mokyklai.

Marius Polikaitis

JEWELRY
EXPERIENCE THE DIFFERENCE
T. Sardelli & Sons, a leader in fine jewelry, has the following full time positions available:
● HAND TORCH SOLDERERS
Experienced with hard or soft solder. We will train qualified, experienced set up and charge people interested in learning hand soldering
● STONE SETTERS
We are located in the Huntington Industrial Park right off Rte. 10 and on a major busline. Please apply at:
Sarde
T. SARDELLI & SONS INC.
195 DUPONT DRIVE
PROVIDENCE, RI 02907

Superior Savings
ASSOCIATION
MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS
PASKOLOS TEIKIAMOS:
▪ namams pirkti,
▪ rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
▪ namų remontams,
▪ kvalifikuotų studentų mokslui
Superior Savings
Pagrindinis skyrius
798 East 185th Street, Cleveland, Ohio Telefonas: 481-3008
DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.
Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.
Penktadieniais 9:00 iki 6:00. Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.
FSLIC

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
2533 West 71 St., Chicago, Ill.
1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.
Tel.: 476-2345
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

NEW YORK

IŠLYDĖJO JAUNIMO TEATRĄ...

Birželio 3 iš Kennedy aerodromo Maskvon išskrido Lietuvos Valstybinio Jaunimo Teatro kolektyvas užbaigęs savo pirmąsias gastroles Amerikos žemyne: New Yorko, Houston ir Chicagoje.

Teatro aukšto meninio lygio spektakliai buvo gražiai įvertinti amerikiečių spaudoje ir kritikai atžymėjo ne tik aktorių vaidybą bet ir režisieriaus E. Nekrošiaus talentą, kaip veikalų statytojo ir jo novatoriškus teatrinio meno sugebėjimus.

Jaunimo Teatro atvykimas ne tik istorinis įvykis, bet ir Lietuvos teatrinio meno atstovavimas svetimtaučių tarpe ir tarptautiniame festivalyje.

Drąsiai galima tvirtinti, kad Jaunimo Teatro kolektyvas buvo Lietuvos ambasadoriais Vakarų pasaulio teatrų arenoje.

Išvykstančius išlydėjo Jaunimo Teatro sutikimo New Yorke komiteto pirm. Audra Misiūnienė su vyru, akt. Arūnas Čiuberkis, teatralų didysis globėjas ir vertėjas laike spektaklių, LB New Yorko apygardos pirm. Vytautas Alksninis, Laisvės žiburio radijo vedėjas Romas Kezys su žmona, akt. Vitalis Žukauskas su žmona, visuomenininkas Bronius Bieliukas, fotografas Vytautas Maželis ir visa eilė kitų newyorkiečių.

Paskutinieji atsisveikinimo momentai buvo itin griaudžiai įspūdingi. Sudarytos pažintys ir draugiškumo ryšiai palydėti ašaromis, tiek moterų, tiek vyrų, ir bučiniai bei glėbesčiavimai aiškiai bylojo, kad "iki pasimatymo" Lietuvoje ar vėl čia Amerikoje.

Sėkmės Lietuvos Jaunimo Teatro ambasadoriams.

V. Vingis

Į paskautininkės laipsnį pakeltos Audra Bielinienė ir Dalė Mačienė su kitomis skautininkėmis. Iš kairės: D. Vodopalienė, A. Bielinienė, D. Mačienė, O. Šilėnienė, M. Barniškaitė ir A. Miškinienė. V. Bacevičiaus nuotr.

CLEVELANDO SKAUTIJA UŽBAIGĖ DARBO METUS

Birželio 6 d. 7 v.v. Cleveando skautai, skautės, jų šeimos ir svečiai susirinko gražiame Metropolitan parke užbaigti 1987-88 skautiškos veiklos metus su iškilminga sueiga. Gera buvo, kad mūsų vadovybė pasirinko tokią gražią vietą šiai bendrai sueigai. Atmosfera skautiškai nuteikė visus.

Sueigą pravedė Kristė Vedegytė, Neringos tunto adjutantė. Šių metų užbaigimo sueiga liks daugeliui atmintyje - dauguma skautų ir skaučių davė įžodžius, o kiti buvo apdovanoti pažangumo žymenimis.

Jaunesniųjų skaučių įžodį davė Venta Civinskaitė, Alytė Glinka, Lia Krivinskaitė ir Laura Rukšėnaitė. Skaučių įžodį davė Gaja Bublytė, Audra Degesytė, Stefa Freudenberger ir Veronika Taraškaitė. Jaunesniųjų skautų įžodį davė Matas Tamošiūnas.

Venta Civinskaitė, Lia Krivinskaitė ir Laura Rukšėnaitė duoda įžodį ... V. Bacevičiaus nuotr.

Ypatingas įžodis tą vakarą buvo paskautininkių, kurį pravedė s. Amanda Muliolienė. Įžodžiui visi skautininkai sudarė ratą, apsupdami vėliavą ir įžodį duodan čias seses - Dalią Mačienę ir Audrą Bielinienę. Patį įžodį visi pakartojo. Ps. Ingrida Civinskienė buvo pakelta į skautininkės laipsnį. Yra didelis momentas skautybėje gauti žalia šlipsą - tai aukščiausias pasižadėjimas skautybei, tęsti toliau pradėtąjį darbą.

Sesės - Iris Hallal, Virginija Juodišiūtė, Kristė Vedegytė, Aida Bublytė, Teresė Majorovaitė, Julytė Minkūnaitė, Lilė Gelažytė, Barbara Taraškienė ir broliai - Rimas Biliūnas, Andrius Dunduras - buvo apdovanoti įvairiais žymenimis.

Tuntininkė Julija Taorienė sveikino tunto vardu. Naujas paskautininkes sveikino ps. Algis Miškinis, s. Irena Gedrienė ir v.s. Izabelė Jonaitienė.

Iškilmingai daliai pasibaigus, vyko įvairūs žaidimai. Po to, prie degančio laužo jungėsi skautų-skaučių ir jų svečių balsai, lietuviškai dainai aidint visu parku. Buvo ir skanumynų visiems pasivaišinti!

Vakaras praėjo nepaprastai smagiai. Buvo gaila, kad taip greitai sutemo. Buvo smagu natyti tiek daug skautų, šeimų ir svečių. Tikimės, kad jie visad bus su mumis.

Šia vasarą vyks VII-ji Tautinė Stovykla rugpiūčio 14-24 dienomis Kensington, OH - amerikiečių stovyklavietėje Seven Ranges Scout Reservation. Dėl informacijų apie stovyklą, prašome kreiptis į tuntininkus. Pasimatysime tenai!

ps. Audra Bielinienė

Vyr. skautė Aida Bublytė su savo jaunom sesėm ... V. Bacevičiaus nuotr.

• **Parduodami** gražūs liet. tautiniai rūbai (nesiūti), Tel. 486-8956.

PHYSICAL THERAPY SUPERVISOR
Full-time Position in small, but progressive hospital in Eastern, Ohio. Must have Ohio license. Approximately 45 minutes from Pittsburgh, Pa. and Youngstown, Ohio. Excellent salary & benefit package. Sign-on bonus available and relocation allowance available. Call David Dukich, 216-386-5003 or submit resume to: Alternate Health Services, P. O. Box 196, East Liverpool, Oh 43920.
(18-24)

GOVERNMENT JOBS
$17,840 to $69,485. Immediate Hiring! Call JOB CENTER 1-518-459-3611, Ext. G 581014 for Federal List 24 Hrs. (22-25)

PRINTER SLOTTER-ROTARY
Die Cutter Operator — Supervisor. Looking for individual with full working knowledge of corrugated box industry. This working leader's requirement include the ability to work without supervision and do complete setups. In the finishing department. Excellent wages, starting salary $12.00 per hour plus incentive bonus plan.
Call: TECHNOLIGY CONTAINER CO.
95 Higgins St.
Worchester, MA
617-798-0611
(22-24)

LIGHT FACTORY WORK

A growing company on East Side of Cleveland is seeking several talented people to work in Owr Brazing and Assembly Division. Mechanical skills, accuracy, and ability to perform repetitive tasks are required. We are looking for individuals to perform simple assembly Tasks and to run parts on a furnace belt. Prior shop experience using small hand tools is a plus. Openings are available on all three shifts, and we offer competitive benefits and wages.

Please submit resume or letter of application to:

TECHNICAL METAL, INC.
5476 Lake Court
Cleveland, Ohio 44114
ATT. HUMAN RESOURCE ADMINISTRATOR

MANUFACTURING

A-LINE PLASTICS, a significant automotive supplier with 50 injection molding machines and an extensive assembly and decorating facility has openings for management and professional personnel due to an expansion program resulting in an upgrading of its staff.

MOLDING SUPERINTENDENTS
These positions report directly to the Plant Manager. Individuals in this position have full responsibility for the entire operation of a given shift in the Molding Department. Candidates must have a minimum of 10 years experience in injection molding, be self-starters, aggressive and possess innovative ideas. Salary range to mid $30's dependent on level of experience.

PROCESS ENGINEER
This position reports directly to the Plant Manager. Candidate must possess a strong background in injection molding preferably in a supervisory capacity. Responsibilites include trouble shooting new molds, assisting in research and trouble shooting of alternate or new materials and other related functions.

Please send resume along with salary requirements identifying the position of interest to:

A-LINE PLASTICS
40300 PLYMOUTH ROAD
PLYMOUTH, MI 48170
Attention: Personnel Manager
(23-24)

Taupa
Lithuanian Credit Union
Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:
Antradieniais--ketvirtadieniais nuo 9:00--4:00 p.p.
Penktadieniais nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00--3:00 p.p.
Sekmadieniais nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuošimčius Už:
Taupymo Saskaitas, Certifikatus, IRA, Čekių Sąskaitą, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:
Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui,
Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks,
Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitas,
Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios *** apdrausta iki $100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

Lucretia Stoica, Nationalities Services direktorė, po 41 m. tarnybos pasitraukė į pensiją. Jos vietoje direktoriumi paskirtas Algis Rukšėnas.

PAGERBS LUCRETIA STOICA

Lucretia Stoica, Tautybių tarnybos centro (The Nationalities Services Center) egzekutyvinė direktorė, birželio 1 išėjo į pensiją. Ji buvo 41 metus šios svarbios, emigrantams pagalbą teikiančios, įstaigos vadovė.

Tautybių tarnybos centras išsivystė iš Tarptautinio instituto, kuris priklausė Amerikoje žinomai YWCA organizacijai.

Lucretia Stoica, gimusi Youngstowne, Ohio, dar būdama maža mergaitė, netekusi savo tėvų, pati viena laivu grįžo į Rumuniją pas savo dėdę, kuris ją augino ir mokslino. Čia ji baigė universitetą, gaudama teisės mokslų diplomą. II pasauliniam karui pasibaigus, kaip JAV pilietė ji 1947 grįžo į savo gimtąjį kraštą. Apsigyvenusi Clevelande, kurį laiką studijavo Western Reserve universitete, o vėliau pradėjo dirbti Tautybių tarnybos centre, 1961 metais tapdama šio centro egzekutyvine direktore. Dėl savo profesinės patirties ir malonaus būdo buvo labai visų mėgiama, padėjo tūkstančiams emigrantų legalizuoti jų buvimą JAV, pradėti pirmuosius žingsnius naujame krašte. Jos poziciją Tautybių tarnybos centre dabar užėmė Algis Rukšėnas, kurį centro taryba išsirinko iš penkiasdešimties kandidatų kaip turintį aukščiausias kvalifikacijas šiam atsakingam postui.

Centro taryba, talkininkaujama United Way organizacijai, birželio 24 dieną ištaikingoje Cleveland Skating Club salėje rengia Lucretijai Staicai formalų išleistuvių balių.

Linkime lietuvių bičiulei Lucretijai Stoikai geros sveikatos ir labai užtarnauto poilsio.

• **Dr. Danielius ir Roma Degėsiai** išvyko 2 mėn. atostogų į savo vasaros rezidenciją Cape Cod, Mass.

Dr. D. Degėsys, Vilties draugijos valdybos vykd. v i c epirmininkas, išvykdamas pažadėjo Dirvai atsiųsti mediciniškais klausimais straipsnių.

• **Lietuvių skautijos vadovybė** birželio 18-19 d. d. buvo susirinkusi Clevelande aptarti paskutiniuosius Tautinės stovyklos pasiruošimo darbus. Stovykla įvyks š. m. rugpiūčio 14-24 d. d. netoli Clevelando ir žada dalyvauti apie 700 skautų ir skaučių iš viso pasaulio.

• **Taupos kredito kooperatyvo** centrinė įstaiga bus uždaryta liepos 3 d. (šeštadienį) ir skyrius Dievo Motinos parapijos patalpose, bus uždarytas liepos 3 d. (sekmadienį).

APARTMENT FOR RENT

Lake Shore & East Park Dr. 1 bedroom, large living & dining room, very clean, appliances, air, garage. No pets. $215.00. Call: 241-0080. After 6:00 Phone: 481-4258.

Naujoji daktarė Rita su vyru Tomu tarp tėvų, Jono ir Stasės Kazlauskų.

DIDELĖ ŠVENTĖ KAZLAUSKŲ ŠEIMOJE

Š. m. birželio 3 d. clevelandiečių Jono ir Stasės Kazlauskų duktė Rita baigė Medical College of Ohio, gaudama daktarės laipsnį, o jos vyras Tomas gauna doktoratą iš biologijos rugpiūčio mėnesyje, Toledo Valstybiniame Universitete.

Rita ir Tomas gilins savo profesijas Baltimorės mieste, kur jaunoji daktarė reziduos University of Maryland Medical System, o jos vyras darys post-doctor John Hopkins ligoninėje bio-chemijoje.

Rita baigė Clevelando Valstybinį U n i v e rsitetą 1984 metais su CumLaude atžymėjimu, būdama visus keturius metus gerųjų mokinių sąraše ir buvo įtraukta į Who's Who Among Students in American Universities and Colleges 1984 m.

Ji buvo veikli ateitininkė, vadovavo Dainavos stovyklose ir priklausė O. Mikulskienės vadovaujamam kanklių vienetui.

Jos specialybė bus pediatrics — vaikų daktarė.

Jos abu broliai Andrius ir Romas yra taip pat baigę Clevelando Valstybinį Universitetą.

Andrius gavęs doktoratą iš klinikinės chemijos 1986 m., tų pačių metų rudenį išsikėlė gyventi į Seattle, Washington. Jis gilina žinias, darydamas post-doctor Fred Hutchinson Cancer Institute pas žinomą ląstelių augimo tyrinėtoją Jonathan Cooper, Ph. D.

Romas, Rita ir Andrius Kazlauskai džiaugiasi atsiektais moksle laimėjimais.

Jis ir jo žmona Lionė (Bradūnaitė) yra aktyvūs lietuvių gyvenime, priklauso šokių grupei "Lietutis", o ji yra vietos bendruomenės valdybos sekretorė. Abu yra vadovavę ateitininkams ir baigę lituanistikos institutus Clevelande ir Chicagoje. Lionė yra baigusi Illinojaus universitetą su bakalauro laipsniu iš phichologijos ir magistro iš pedabogikos.

Romas, vyriausias Kazlauskų sūnus, gavęs bakalauro laipsnį chemijoje Summa Cum Laude buvo apdovanotas stipendija tolimesnėms studijoms tęsti. Jis buvo pirmasis Clevelando universiteto studentas gavęs National Science Foundation stipendiją.

Baigęs Massachusetts Institute of Technology su Ph. D. laipsniu, tris metus studijas gilino Harvardo Universitete post - doctor programoje.

Padirbęs apie trejetą metų General Electric bendrovės pagrindinėje tyrinėjimų laboratorijoje nuo šių metų rugsėjo mėnesio yra pakviestas į McGill Universitetą Montrealyje asistentu profesorium į chemijos fakultetą.

Jonas ir Stasė Kazlauskai pagrįstai gali didžiuotis savo vaikais, kurie moksle atsiekė aukštus laipsnius ir toliau pasilieka aktyvūs lietuviškoje veikloje. **(d)**

Naujoji daktarė Rita su broliu Romu ir motina Stase Kazlauskiene.

HOUSE FOR SALE

This home is located near the Lithuanian social center and church. And features, a screened in front porch. Formal dining room with beautiful corner cabinet all oak woodwork, plus cedar closet in down bedroom. Two car garage. Call: Mike Sikora Realty today for more information 951-0480 ask for Carol Kazlowski. (23-24)

FOR RENT

Lake Shore & East 185 area. Modern, large 2 bedroom appartement. Carpeted. Appliances. Air cond. Garage available. No children, no pets. Lease $325.00. Phone: 338-3205. (22-29)

MACHINIST: 1st class. Minimum of 10 years experience. Self starter and problem solver who can work with little supervision. Job shop experience preferred. Must be US citizen. Jig mill and V.T.L. experience a plus. Call Precision Machining after 9 am for appointment 401-785-2800. (23-25)

DIRVA

Gintaro baliuje Chicagoje, clevelandietė Vija Bublytė, Ingridos ir Romo duktė, įžengia su palydovais Algiu Barškėčiu ir Vytautu Sauliu. Šį tradicinį lietuvaičių debiutančių balių jau 27 metai rengia Chicagos lietuvių moterų klubas.

• **Dirvos novelės konkursui** gautos 5 novelės: "Riksmas" — (Tyla), "Pasikalbėjimas prieš veidrodį" — (Lapiša), "Meilė" — (Žilvinas), "Ant ribos" — (Vėjas) ir "Undinė" — (Vaidila).

Visos novelės persiųstos jury komisijai, į kurią įeina Floridoje gyvenantieji: Marija Tūbelytė - Kuhlmanienė, Vilius Bražėnas ir dr. Eugenijus Gerulis.

Premija 600 dol. už geriausią novelę bus skiriama iš Simo Kašelionio palikimo, kurį tvarko Korp! Neo-Lithuania.

• **Sol. Barbara Darlys-Drangelienė**, ilgametė Amerikos Balso redakcijos narė, gyvenusi Washingtono apylinkėje, mirė birželio 11 d., sulaukusi 80 metų amžiaus. 1935 m. lankėsi Lietuvoje ir valstybės teatre dainavo Aidos operoje ir dalyvavo I-jo pasaulio lietuvių kongreso programoje.

• **VLIKo pirmininkas dr. K. Bobelis**, birželio 23 d. išvyksta į Romą-Vatikaną, kur dalyvaus naujų kardinolų, jų tarpe ir vysk. Vincento Sladkevičiaus, paskyrime.

• **J. Andrašūnas**, Chicagoje, atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

A. A.

VLADEI BUTKIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jos vyrą, buvusį JAV LB Krašto valdybos pirmininką, dr. ANTANĄ BUTKŲ ir jo šeimos narius.

Emilija ir Vytautas
Kutkai

Brangiai draugei

A. A.

VLADEI BUTKIENEI

į Amžinybę išėjus, vyrą ANTANĄ, dukrą RŪTĄ, sūnų GEDIMINĄ su šeimomis ir gimines bei artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Nelė Mockuvienė
ir
vaikų šeimos

VICEPREZIDENTAS BUSH DALYVAUS PRANCIŠKONŲ GEGUŽINĖJE

Viceprezidentas George Bush dalyvaus Kennebunkporto Pranciškonų gegužinėje liepos 10 ir pažadėjo pasakyti kalbą. Kartu atvyks ir ponia Barbora Bush. Savo dalyvavimu Lietuvių Dienoje jis nori pagerbti kaimynus pranciškonus, bet taip pat ir visus lietuvius.

Pranciškonai visus kviečia atvykti ir maloniai praleisti dieną.

ŽURNALISTŲ DĖMESIUI

"Lietuvio žurnalisto" redaktorė primena, kad liepos mėn. gale norėtų pradėti sekančio mūsų žurnalo ruošos darbą. Laukiam bendra darbių straipsnių, nuotraukų, reportažų ir kviečiam jaunuosius žurnalistus prisidėti savo mintimis ir idėjomis.

Rūta Kleva Vidžiūnienė
ir
Gintautas Juodgudis

• **Vilius Bražėnas**, žurnalistas, Lee Constitution redaktorius, numato lankytis Los Angeles liepos 3 dieną, kur ta proga yra žurnalistų pakviestas pakalbėti tema "JAV ir mūsų spauda – tarp laisvės ir vergijos".

V. Bražėnas padarys pranešimą tuoj po sumos, skautų būkle. Visi kviečiami atsilankyti.

LŽS Centro Valdyba

• **Br. Narbutas**, Toronte, atnaujindamas Dirvos prenumeratą dviem metams, pridėjo auką, atsiųsdamas viso kanadiškų 100 dol. Ačiū.

• **ALT Lake County, Ind. valdyba**, Dirvai paremti atsiuntė 15 dol. Ačiū.

Jei norite greit parduoti ar pirkti nuosavybę investavimui, atostogoms ar nuolatiniam apsigyvenimui Lake Worth, Palm Beach, Juno Beach ar Jupiter-Tequesta, Fla., apylinkėse, skambinkite Era Realtrust Properties Inc., Algis Petrulis. Tel. 407-622-5000 arba vakarais 407-747-5946.
(20-24)

• **Balzeko Lietuvių kultūros muziejus** Chicagoje ruošia liepos 1 d., penktadienį, 7:30 vakaro programą apie 1831 metų sukilimo Lietuvoje didvyrę Emiliją Platerytę — Lietuvos Orleano Mergelę. Paskaitą skaitys Dalia Kučenienė. Platerytė vadovavo sukilėlių būriui ir laimėjo daugelį mūšių prieš rusų kariuomenės dalinius. Jos didvyriški žygiai tapo įamžinti Adomo Mickevičiaus bei kitų tautų rašytojų kūryboje. Bus rodomos skaidrės apie Emiliją Platerytę ir skaitomi eilėraščiai skirti legendarinei didvyrei. Po vakaronės bus vaišės. Visi kviečiami dalyvauti.

Auto Parts and Service Center specializing in Volvo parts and service sales — 25 years in business — 6 lifts 6,000 square foot shop — $50,000.00 and inventory, $2,500.00 per month rent — rear 3950 N. Broad St., Philadelphia, Pa. 19006. Call Kim (215) 947-6363 10:00 am — 1:00 pm. Serious inquires only.
(23-25)

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VII SEIMAS

1988 m. birželio 28-30 d. d.

Loew's Westbury Hotel, 475 Yonge St., Toronto, Ontario M4Y 1X7.
Telefonas (416) 924-0611

Birželio 27, pirmadienį

4.00–7.00 v.v.	Seimo atstovų registracijos pradžia ir informacija
8.00 v.v.	Pasaulio lietuvių IV kultūros kongreso pokylis Prisikėlimo parapijos salėj, 1011 College St.

Birželio 28, antradienį

8.00– 9.00 v.r.	Registracija
9.00–12.00 v.r.	PLB VII seimo atidarymas PLB valdybos ir PLB institucijų pranešimai
12.00– 1.30 v.p.p.	Bendri pietūs
2.00– 6.30 v.v.	Kraštų bendruomenių pranešimai, siūlymai seimui Kultūrinė veikla ir ateitis Jaunimo veikla ir ateitis
7.00– 9.00 v.v.	Bendra vakarienė, paskaita

Birželio 29, trečiadienį

8.30–12.00 v.r.	Pasaulio lietuvių anketa Lituanistinis švietimas Esamoji padėtis Lietuvoje
12.00– 1.30 v.p.p.	Bendri pietūs, paskaita
2.00– 6.00 v.v.	Lietuvos laisvės kova, lietuvių politinė veikla
6.00– 8.00 v.v.	Vakarienės pertrauka
8.00– 9.30 v.v.	PLB valdybos, kontrolės komisijos ir garbės teismo rinkimai

Birželio 30, ketvirtadienį

8.30–12.00 v.r.	Organizaciniai ir seimo narių keliami klausimai
12.00– 2.00 v.p.p.	Pietų pertrauka
2.00– 6.00 v.v.	"Pasaulio lietuvis" Seimo nutarimų priėmimas Baigiamasis posėdis, seimo uždarymas
7.30–10.00 v.v.	Naujos PLB valdybos priėmimas, seimo banketas

Liepos 1, penktadienį

PLB valdybos ir kraštų atstovų pasitarimai
Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos posėdžiai

Kambarius viešbutyje reikia rezervuoti iš anksto tel. (416) 924-0611. Prieš seimą, birželio 24-27 d.d. Loew's Westbury viešbutyje vyks Pasaulio lietuvių IV-sis kultūros kongresas.

PABALTIEČIŲ JAUNIMO SANDRAUGOS STOVYKLA

įvyks rugpiūčio mėn. 11-14 d.,

Jim Thorpe, Pa., Pocono kalnuose.

Stovykloje vyks įdomūs seminarai, diskusijos. Bus sportiniai užsiėmimai, laužai, šokiai.

Registracija: **Rima Šilėnaitė,**
4500 Connecticut Ave. NW #606,
Washington, D. C. 20008.
Telef. (202) 364-6424.

DEVENIŲ KULTŪROS FONDO LEIDINIAI:

1. B. Bušackis — **Radvila Juodasis** .....$ 4.00
2. J Kregždė — **Lietuvos Reformatų Raštija** .....$ 4.00
3. V. Karosas — **Lietuvos Ryšis su Amerika** $ 4.00
4. J. Statkutė de Rosales — **Baltų Kalbos Bruožai Iberų Pusiasalyje** $15.00
5. M. Karuša — **Gyvenimo Sūkuriuose** $15.00
6. J. Dagys — **Sculptures (meno albumas)** $30.00
7. J. Andrius — **Lietuvos žemėlapis** .....$ 6.65

Leidinus galima užsisakyti: DKF, P. O. Box 10782, St. Petersburg, Fl. 33733.

Užsakant knygas prašoma pridėti $1.30 padengti pašto išlaidas.